

Koulutuspoliittinen ohjelma, Luonnos 25.3.2019

Sisällysluettelo

1. Toimintakulttuuri lasten ja nuorten palveluissa

Tavoite

Nykytila

Kehittämiskohteet

Ratkaisuesitykset

RATKAISUKESKEISYYS– VAHVISTETAAN TOINEN TOISIAMME
LAPSIYSTÄVÄLLINEN LAPPEENRANTA
OSALLISUUS
VARHAINEN APU JA TUKI

2. Lasten ja nuorten toimintaympäristö

Tavoite

Nykytila

Kehittämiskohteet

Ratkaisuesitykset

LIKKUMINEN
LUONTOYHTEYS
OSALLISUUS
JUNIOR UNIVERSITY KASVATTAA KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN
TEKIJÖITÄ
LAAJA-ALAISET JA PERUSTAIKOT KESKIÖSSÄ
JOKAISELLE HARRASTUS
APUA, TUKEA JA NEUVOJA

3. Lasten ja nuorten palveluiden palveluverkkoperiaatteet

Tavoite

Nykytila

Kehittämiskohteet

Ratkaisuesitykset

4. Oppimisen polut Lappeenrannassa

Tavoite

Kehittämiskohteet

Ratkaisuesitykset

5. Digioppiminen

Tavoite

Nykytila

Kehittämiskohteet

Ratkaisuesitykset

6. Tuen järjestäminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen

Tavoite

Nykytila

Kehittämiskohteet

Ratkaisuesitykset

7. Laaja-alaisen osaamisen edistäminen varhaiskasvatuksesta vanhuuteen (valitut kohdat)

7.1. Kieliohjelma

Tavoite

Kehittämiskohteet

Ratkaisuesitykset

7.2. Maahanmuuttajien opetus

Tavoite

Nykytila

Kehittämiskohteet

Ratkaisuesitykset

7.3. Tiede- ja tutkimuspainotteinen oppiminen

Tavoite

Nykytila

Kehittämiskohteet

Ratkaisuesitykset

7.4. Osallisuus

Tavoite

Nykytila

Kehittämiskohteet

Ratkaisuesitykset

8. Jatko-opinnot ja nivelvaiheet

Tavoite

Nykytila

Kehittämiskohteet

Ratkaisuesitykset

9. Viestintä

Tavoite

Nykytila

Kehittämiskohteet

Ratkaisuesitykset

10. Mittarit, arviointi, palautejärjestelmä

Tavoite

Nykytila

Kehittämiskohteet

Ratkaisuesitykset

11. Valmistelu

1.Toimintakulttuuri lasten ja nuorten palveluissa

Tavoite

Hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen toimialan tehtävänä on luoda perustaa lappeenrantalaiselle hyvinvoinnille, sivistykselle ja elinvoimalle. Tähän toimialalla on hyvät mahdollisuudet, sillä kaupungin järjestämien lasten ja nuorten palvelujen piirissä ovat lähes kaikki lappeenrantalaiset lapset 10 vuoden ajan ja alle kouluikäisistäkin jo 3. ikävuodesta lähtien suurin osa. Peruskoulun jälkeen kaupungin järjestämässä lukiokoulutuksessa on noin puolet nuorista kolmen vuoden ajan. Toinen puoli nuorista opiskelee ammatillista perustutkintoa pääasiassa Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymän ylläpitämässä Saimaan ammattiopisto Sampossa. Toisen asteen koulutuksen ulkopuolelle jää välittömästi peruskoulun jälkeen vain joitakin nuoria, joille on kuitenkin jokin koulutuspaikka ollut tarjolla Etelä-Karjalassa.

Nuorisotoimi tarjoaa vapaa-ajan toimintaa sekä apua, tukea ja osallisuutta.

Lasten ja nuorten palveluita ohjaavina arvoina ovat jatkuva oppiminen ja ihmisenä kasvaminen, yhdenvertaisuus, vastuullisuus, rohkeus ja yhteisöllisyys.

Nykytila

Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestäminen on kansallisesti normitettu lainsäädännöllä ja opetussuunnitelmien perusteilla. Niissä on määritelty kasvatuksen ja opetuksen tavoitteet ja päämäärät, oppiaineet, keskeiset sisällöt ja oppiainetavoitteet. Jokainen koulutuksen järjestäjä on velvollinen järjestämään toiminnan näiden normien mukaisesti. Arvoperustana on mm. lapsen ainutlaatuisuus ja oikeus hyvään kasvuun ja opetukseen, ihmisyyden, sivistyksen, tasa-arvo ja demokratia, kulttuurinen moninaisuus rikkautena, aktiivinen toimijuus ja kestävä elämäntavan välttämättömyys.

Lainsäädännön velvoittamana lasten ja nuorten lautakunta on vahvistanut varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja lukiokoulutukseen paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman sekä opetussuunnitelmat, jotka ohjaavat edellä kuvattujen tavoitteiden mukaiseen toimintaan.

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä Lappeenranta 2033 –strategiassa toimialan ohjelmien tavoitteena on mm. hyvinvoivat lapset ja nuoret sekä elinikäinen oppiminen ja laaja-alainen osaaminen. Näiden tavoitteiden toteuttamiseksi lautakunta on hyväksynyt kullekin vastuualueelle strategiset kehittämissuunnitelmat kuluvalle valtuustokaudelle varhaiskasvatus , perusopetus ,lukiokoulutus ja nuorisotyö . Strategian erillisohjelmilla tavoitellaan kasvua ja osaamista mm. nuorten työllistymisen edistämistä. Junior University-toiminnalla toteutetaan myös GreenReality-tavoitteita. Sykettä ja säpinää –ohjelman puitteissa pyritään lisäämään mm. lasten ja nuorten liikuntaa sekä harrastusmahdollisuuksia ja -toimintaa.

Lasten ja nuorten hyvinvointiin tähtäävää työtä tehdään yhdessä Eksoten sekä kaupungissa toimivien järjestöjen ja muiden ns. 3. sektorin toimijoiden kanssa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, jossa kuvataan tarkemmin lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilaa, päivitetään kevään 2019 aikana sekä laaditaan kehittämistavoitteet 4-vuotiskaudelle. Ohjelma laaditaan maakunnallisena, mutta vahvistetaan jokaisessa kunnassa valtuustossa.

Kehittämiskohteet

Lainsäädännön, opetussuunnitelmien sekä strategiaohjelmien lisäksi on tarpeen linjata vielä joitakin toimintaa ohjaavia periaatteita.

Ratkaisuesitykset

Nostetaan keskeiseksi toimintakulttuuriksi Lappeenrannan kaupungin lasten ja nuorten palveluissa edellä mainittujen normiperusteisten ja jo päätettyjen tavoitteiden ohella lasten ja nuorten palveluissa ratkaisukeskeisyys ja lapsiystävällinen kunta -toimintamalli, osallisuus sekä varhainen apu ja tuki. Kaupungin GreenReality-tavoitteet ohjaavat kohti kestävästä kehitystä ja kulutuksen vähentämiseen. Toivotaan myös, että muut Lappeenrannan alueella koulutusta järjestävät organisaatiot ottavat myös nämä periaatteet omaa toimintaansa ohjaaviksi.

RATKAISUKESKEISYYS – VAHVISTETAAN TOINEN TOISIAMME

Ratkaisukeskeinen ajattelu- ja työtapana on myönteinen tapa kohdata erilaisia inhimillisen elämän haasteita ja pulmatilanteita. Se perustuu yhdenvertaisuudelle, tasa-arvolle ja toisten kunnioittamiselle. Lapsia, nuoria ja henkilökuntaa kannustetaan kehittämään luovia ratkaisuja korostamalla toiveikkuutta, voimavaroja, edistystä ja yhteistyötä. Kyse on vuorovaikutuksesta, jossa näkyvät:

- Tavoitelähtöisyys, tulevaisuussuuntautuneisuus ja voimavarat
- Myönteisyys, luovuus, leikillisuus ja huumori
- Edistyminen omista lähtökohdista
- Yhteistyö, arvostus ja kannustus

LAPSIYSTÄVÄLLINEN LAPPEENRANTA

Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin pohjalla on YK:n Lapsen oikeuksien yleissopimus, joka astui Suomessa voimaan 1991. Suomen Unicef on myöntänyt Lappeenrannan kaupungille Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen osoituksena johdonmukaisesta työstä, jolla Lappeenrannassa edistetään lasten hyvinvointia.

Lapsiystävällinen kunta- ja Lapsiystävällinen Lappeenranta- toimintamallien pohjalla ovat YK:n Lapsen oikeuksien yleissopimuksen neljä yleisperiaatetta, jotka ohjaavat lasten kanssa tehtävää työtä ja lapsia koskevaa päätöksentekoa:

- Syrjimättömyys
- Lapsen edun ensisijainen harkinta
- Oikeus elämään ja kehittymiseen
- Lapsen näkemysten kunnioittaminen

OSALLISUUS

Lapset ja nuoret osallistuvat toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin oman ikäkautensa ja kehitystasonsa mukaisesti. Merkitykselliset kokemukset, tiedon rakentuminen vuorovaikutuksessa ja toimiminen tiimeinä lisää lasten ja nuorten valmiuksia aktiiviseen toimijuuteen, vaikuttamiseen sukupuolten väliseen tasa-arvoon ja kestävästä tulevaisuuden rakentamiseen.

VARHAINEN APU JA TUKI

Erilaisuus on sallittua. Lapset kohdataan yksilöinä ja heidän annetaan edetä omien vahvuuksien ja valintojen kautta. Lapsen ja nuoren fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtiminen on keskeinen osa toimintaa. Kun lapsella on tuen tarvetta oppimisessa tai kasvamisessa muutoin, tarjotaan pedagogista tukea tai ohjataan oppilas huoltajineen oppilashuollollisen avun piiriin. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa asetetaan kehittämistavoitteet seuraavalle 4 vuodelle.

2. Lasten ja nuorten toimintaympäristö

Tavoite

Toimintaympäristöt tukevat lasten ja nuorten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Oppimista tapahtuu kaikkialla ja kaikessa toiminnassa. Toiminnan lähtökohtana ovat kokonaisvaltaiset, todellisen maailman ilmiöt, joita tutkitaan yhdessä lasten ja nuorten kanssa. Lapsille ja nuorille annetaan mahdollisuus kohdata monipuolisesti erilaisia maailman ilmiöitä, innostua asioiden tutkimisesta ja uusien ratkaisujen luomisesta.

Nykytila

Uusia toimitiloja rakennettaessa varhaiskasvatuksen ja opetuksen toimintaympäristöjä kehitetään niin, että ne mahdollistavat voimassa olevien opetussuunnitelmien mukaisen toiminnan. Monissa yksiköissä on jo hyödynnetty olemassa olevaa toimintaympäristöä monipuolisesti oppimiseen. Liikkuva koulu-hankkeen ja varhaiskasvatuksen liikuntahankkeen Isosti ja kovaa- myötä liikunnallisuus on tullut mukaan laajamittaisesti oppimiseen sekä oppilaiden taukoihin.

Kehittämiskohteet

Myös muita tiloja uudistetaan resurssien puitteissa palvelemaan tutkivaa oppimista. Huomataan ja hyödynnetään muutkin tilat ja paikat kuin päiväkotit- ja koulurakennukset oppimisen paikkoina.

Ratkaisuesitykset

Lasten ja nuorten toimintaympäristöissä otetaan huomioon

LIKKUMINEN

Liikkuminen edistää hyvinvointia ja oppimista. Arjessa lapsi on aktiivinen toimija. Kaikkia innostetaan ja kannustetaan liikkumaan. Luodaan liikkumisen mahdollisuuksia päiväkotit-, koulu-, opiskelu- ja työpäivän sisälle. Yhteistyötä tehdään liikuntatoimen sekä paikallisten liikuntajärjestöjen kanssa.

LUONTOYHTEYS

Luonnossa ja rakennetussa ympäristössä retkeily sekä ympäristön tutkiminen ovat tärkeä osa kasvua ja oppimista. Metsä sekä pihat, leikkipuistot ja muut rakennetut ympäristöt ovat myös oppimisympäristöjä. Ne tarjoavat kokemuksia, materiaaleja ja monipuolisia mahdollisuuksia leikkiin ja tutkimiseen. Myönteisten kokemusten kautta lapsi oppii nauttimaan luonnosta ja lähiympäristöstä sekä kunnioittamaan ja suojelemaan luontoa.

OSALLISUUS

Opetuksen lähtökohtana ovat kokonaisvaltaiset, todellisen maailman ilmiöt, joita tutkitaan yhdessä lasten kanssa. Lapsilla on myös mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa opetuksen sisältöön omien mielenkiinnon kohteidensa kautta.

JUNIOR UNIVERSITY KASVATTA KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN TEKIJÖITÄ

Lappeenrannan esi- ja perusopetuksen oppilaat sekä lukion opiskelijat pääsevät harjoittelemaan ongelmanratkaisun taitoja monitieteellisessä ilmiöprojekteissa, jotka toteutetaan yhteistyössä LUT Junior Universityn kanssa. Projekteissa luonnontieteet, teknologia, insinööritaito, matematiikka, taide ja muotoilu sulautuvat mukaan oppimisprosesseihin. Kaikki lapset ja nuoret kulkevat opintojensa aikana yhteisen tiede - polun, joka antaa valmiuksia kohdata tulevaisuuden haasteita.

LAAJA-ALAISET JA PERUSTAIIDOT KESKIÖSSÄ

Lappeenrannassa painotetaan laaja-alaisten taitojen harjoittelua, jonka avulla luodaan perusta elinikäiselle oppimiselle ja tulevaisuudessa tarvittaville taidoille muuttuvassa yhteiskunnassa. Haluamme tarjota jokaiselle lapselle ja nuorelle hyvät perustaidot tulevaisuutta varten, joten kouluissa korostamme myös luku-, kirjoitus- ja matemaattisten taitojen harjoittelua. Rajakaupunkina arvostamme kansainvälisyyttä ja ilmapiirimme on monikulttuurista. Kansainvälisyys näkyy opetuksessa esimerkiksi mahdollisuutena valita vieraita kieliä monipuolisesta kielivalikoimasta ja erilaisina kansainvälisinä yhteistyöprojekteina sekä hankkeina.

- Ajattelu ja oppimaan oppiminen
- Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
- Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot
- Monilukutaito
- Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
- Työelämätaidot ja yrittäjyys
- Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

JOKAISELLE HARRASTUS

Lappeenranta toteuttaa ns. harrastustakuuta järjestämällä perusopetuksen yksiköissä kaikille avoimia harrastekerhoja koulupäivän aikana ja koulun jälkeen. Tavoitteena on, että jokaisella lapsella olisi mahdollisuus päästä kokeilemaan yhdessä muiden kanssa jotain häntä itseään kiinnostavaa harrastusta mahdollisimman helposti ja ilman kustannuksia. Tarjontaa on useista liikunnallisista vaihtoehdoista erityyppisiin kulttuuriharrastuksiin.

Harrastekerhoja järjestävät järjestöt, seurakuntat, koulut, taiteen perusopetusta järjestävät oppilaitokset, seurakunta sekä kaupalliset toimijat kaupungin koordinoimissa ja rahoittamissa toimintaa. Etelä-Karjalan lastenkulttuurikeskus Metku tuottaa kulttuuri- ja taidekasvatussisältöisiä matalankynnyksen lastenkulttuuripalveluja päiväkodeille ja kouluille yhteistyössä kulttuurilaitosten, taiteen perusopetusyksiköiden, taitelijoiden ja opettajien kanssa. Lappeenrannan tanssiopiston, Lappeenrannan kuvataidekoulun, Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulu, Lappeenrannan musiikkiopiston, Taidekoulu Estradin sirkus-, teatteri- ja bändilinjoiden sekä MuSiKa -musiikkikoulun toimintoissa on mukana useita satoja lapsia ja nuoria joka ilta.

Taiteen perusopetus on asteelta toiselle etenevää tavoitteellista eri taiteenlajien opetusta. Kaupunki tukee taiteen perusopetusta järjestäviä oppilaitoksia, jotta ne pystyvät tarjoamaan kohtuuhintaista opetusta oppilailleen. Järjestöt ja seurakuntat ovat merkittäviä harrastusmahdollisuuksia tarjoavia toimijoita. Kaupunki tukee nuorisjärjestöjä taloudellisesti avustuksella, sekä myöntää nuorisjärjestöille ja liikuntaseurojen junioritoimintoja varten tilojaan käyttöön hyvin edullisesti.

APUA, TUKEA JA NEUVOJA

Varhaiskasvatuksessa olevat lapset ja heidän perheensä saavat kasvuun ja oppimiseen liittyvää tukea Eksoten neuvoloista ja perhepalveluista. Esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen oppilaat saavat kasvuun ja kehittymiseen tarvittavaa apua, tukea ja neuvoja ensisijaisesti koulun oppilashuoltopalveluiden kautta. [Opas Lasten ja nuorten tukeminen](#)

Nuorille ja nuorille aikuisille Ohjaamo tarjoaa tietoa, neuvoa ja ohjausta esim. opiskeluun, työllistymiseen sekä arjen hallintaan. Ohjaamossa on paikalla eri alojen ammattilaisia saman katon alla. Nuori saa nopeasti ohjausta ja apua mihin tahansa elämän pulmatilanteeseen. Ohjaamossa

tehdään kohdennettua nuorisotyötä, jonka keskeinen tavoite on sosiaalinen vahvistaminen. Sosiaalista vahvistamista toteutetaan tukemalla nuoren vahvuuksia yhdessä nuoren kanssa sekä motivoimalla nuorta käymällä eteenpäin suuntaavaa ja positiivista dialogia. Etsivä nuorisotyö on tiiviisti yhteydessä Ohjaamon kanssa. Ohjaamon palvelut ovat suunnattu alle 30-vuotiaille nuorille ja nuorille aikuisille.

3. Lasten ja nuorten palveluiden palveluverkkoperiaatteet

Tavoite

Aiemmissa tarkasteluissa ja valtuustoseminaarin ryhmätyöskentelyssä tavoitteeksi asetettuja linjauksia:

- kaikki lapset saavat laadukasta, varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmien mukaista kasvatusta ja opetusta
- otetaan huomioon lasten yksilölliset tarpeet ja oppimisedellytykset
- pidetään ryhmäkoot sopivina
- terveelliset, turvalliset ja tarkoituksenmukaiset tilat kaikille lapsille
- tarjotaan lapsille yhtenevä kasvupolku omalla asuinalueella
- sijoitetaan päiväkoteja koulujen yhteyteen
- sijoitetaan esiopetus koulun yhteyteen
- järjestään palveluverkko niin, että mahdollisimman moni lapsi voi osallistua koulun yhteydessä järjestettävään vapaa-ajan toimintaan
- tuodaan lähiliikuntapaikat ja myös kulttuuripalveluita lasten saavutettaville
- ohjataan resurssit sisältöön ja pyritään pitämään tukipalvelukustannukset esim. tila-, siivous- ja kuljetuskustannukset mahdollisimman kohtuullisina
- rakennetaan yhteiskäyttöisiä toimitiloja
- hyvät liikenneyhteydet, turvalliset kulkureitit, kuljetuksissa käytetään ensisijaisesti joukkoliikennettä
- monipuoliset toimintayksiköt, monenlaista toimintaa
- joustavat, monimuotoiset tilat tehokkaassa käytössä koko vuoden 18/7
- yhteisiä tiloja muiden koulutusjärjestäjien kanssa
- eri-ikäisten tarpeet huomioidaan
- pienillä pienet piirit, isommilla isommat, kavereita kaikilla
- autoton elämä taajamassa mahdollista, lihasvoimin saavutettavissa
- sisältöresurssit ensisijaiset
- luontoyhteys
- turvallisuus, fyysinen sekä ilmapiiri, liikenneturvallisuus

Nykytila

Kaupunginvaltuusto on talousarviokäsittelyssä 10.12.2018 vahvistanut kuluvan valtuustokauden talonrakennusinvestoinnit. Investointiohjelmaan sisältyy useita päiväkotia ja koulukiinteistöjä, jotka valmistuvat kuluvalla valtuustokaudella. Kiinteistöt suunnitellaan tehokkaiksi monitoimitiloiksi. Nuorisotoimen tilat Lauritsalassa ja Sammonlahdessa sijoitetaan koulun yhteyteen. Keskustan nuorisotilan sijainti on vielä avoin.

Ohjausryhmä on palveluverkkotarkastelussa jäänyt odottamaan tilatoimikunnan linjauksia. Ohjausryhmä on hyväksynyt tavoitteeksi asetetut palveluverkkoperiaatteet, mutta ohjausryhmä on arvioinut, että lapsille sopivaa kävelymatkaa ei voi kategorisesti määrittellä, vaan sopiva matka riippuu olosuhteista. Nykyiset kuljetuseriaatteet ovat tarkoituksenmukaiset. Perusopetuslain mukaan koulukuljetus järjestetään esikoulun ja 1.-9. luokkien oppilaille, joiden koulumatka

oppilaalle osoitettuun ensisijaiseen kouluun on yli 5 kilometriä. Lappeenrannan kaupunki myöntää lappeenrantalaisille 1.-3 luokan oppilaille sekä pelkästään esiopetuksessa oleville oppilaille, joiden koulumatka oppilaalle osoitettuun ensisijaiseen kouluun on 3 -5 kilometriä koulumatka-avustusta, joka on julkisen kulkuneuvon lipputuotteen suuruinen. Mikäli matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi, myönnetään em. suuruinen avustus.

Päiväkotien sijoittelussa pyritään siihen, että taajama-alueella päiväkodit ovat kävelymatkan päässä. Aikuinen voi työntää lastenvaunuja tai -rattaita 3 kilometriä.

Lappeenrannassa on 17 kaupungin ylläpitämää päiväkotia. Lasten ja nuorten lautakunta on kokouksessaan 18.12.2018 vahvistanut palvelusetelillä hankittavien varhaiskasvatuspalvelujen määrän enintään noin 20 %:ksi kaikista päiväkotipaikoista. Kaupungin omat ja palvelusetelipäiväkodit sijoittuvat niin, että perheillä on tosiasiallisesti mahdollisuus tehdä valinta kaupungin tai palvelusetelipäiväkodin välillä.

Lappeenrannassa on 18 kaupungin ylläpitämää perusopetuksen koulua sekä kaksi yksityistä koulua: 1980-luvulla toimintansa aloittanut Lappeenrannan steinerkoulu ja vuonna 1996 toimintansa aloittanut Itä-Suomen suomalais-venäläinen koulu, jota ylläpitävän säätiön perustajajäsen Lappeenrannan kaupunki on yhdessä Imatran ja Joensuun kaupunkien kanssa.

Lukiokoulutuksen sijoittamista LUT-konsernin yhteyteen on selvitetty vuoden 2018 aikana. Valmistelussa on kuultu sekä lukion opiskelijoita että henkilöstöä. Erillisen tiede- ja tutkimuspainotteisen lukiolinjan perustamisen mahdollisuuksia on myös tutkittu. Lukiolakia on uudistettu ja uudet opetussuunnitelman perusteet valmistuvat vuoden 2019 loppuun mennessä, jonka jälkeen käynnistyy paikallinen opetussuunnitelmien uudistustyö. Perusteet tulevat sisältämään yliopistoyhteistyöhön liittyviä linjauksia. Vuonna 2019 käynnistyy myös lukion ja LUT-yliopiston yhteinen Junior University-mallin kehittäminen, jonka aikana yhteistyö yliopiston kanssa joka tapauksessa lisääntyy ja muotoutuu.

Lappeenrannan kristillinen kasvatus ry on hakenut viisi kertaa järjestämislupaa kristillisen koulun perustamiseksi Lappeenrantaan. Kuudes hakemus on vireillä. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää järjestämisluvan vieraskielisen opetuksen, erityisopetuksen, erityiseen maailmankatsomukselliseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvaan opetukseen alueellisen tai valtakunnallisen koulutus- tai sivistystarpeen perusteella. Ennen asian käsittelyä sijaintikunnalta pyydetään lausunto paikallisesta tarpeesta.

Oppilaan kotikunta maksaa yksityisen koulun ylläpitäjälle kotikuntakorvauksen jokaisesta oppilaasta. Jos yksittäisiä oppilaita siirtyy pois kaupungin ylläpitämästä koulusta, eivät kaupungin kustannukset käytännössä vähene, ellei ryhmien määrää voida vähentää.

Kaupunki on aiemmissa lausunnoissaan todennut, että kristillisen koulun olemassaolo monipuolistaisi Lappeenrannan kaupungin asukkaiden palveluja ja valinnanmahdollisuuksia. Kaupungin kouluissa on riittävästi tilaa kaikille oppilaille ja yksityiselle koululle maksettavat kotikuntakorvaukset rasittavat kaupungin taloutta.

Kehittämiskohteet

Kaupunginvaltuusto on 4.6.2018 § 53 käsitellyt investointien puiteohjelmaa 2018 - 2032. Asian esittelytekstissä on todettu, että "talonrakennusinvestointien toteuttaminen pohjaesityksen mukaisessa laajuudessaan johtaa pääoma- / vuokratilakustannusten selvään nousuun nykytasosta. Entistä pienempi syntyvyys vaikeuttaa rakennusten ja palveluiden koon mitoittamista. Nykyisen palveluverkon ylläpitäminen joudutaan tarkastelemaan lähitulevaisuudessa." Kaupunginvaltuusto päättikin, että Lappeenrannan Toimitilat Oy:lle annetaan omistajaohjauksena tehtäväksi toteuttaa

tulevat talonrakennushankkeet yhdessä tilakeskuksen ja toimialojen kanssa siten, että kaupungin palvelutuotannossa olevien tilojen neliömäärä on 90 % nykyisestä vuoteen 2021 mennessä ja 85 % nykyisestä vuoteen 2023 mennessä. Mikäli tavoitetta ei saavuteta, tiloille on löydettävä muuta käyttöä niin, että kaupunkikonsernille kohdistuva vuokra vaikutus vastaa edellä kerrottua neliömäärää. Kaupunginhallitus on nimennyt tätä tehtäväksiänto toteuttamaan toimikunnan.

Viime vuosina syntyvyys on laskenut voimakkaasti Lappeenrannassa, mutta myös koko maassa. Tilastokeskus on päivittänyt koko valtakunnan väestöennusteet, mutta kuntakohtaiset väestöennusteet päivitetään Tilastokeskuksen ilmoituksen mukaan vasta syksyllä 2019.

Syntyneiden lasten määrä on vähentynyt siten, että, kun vuosiluokilla 1 -9 olevien ikäluokkien koon keskiarvo oli 738 vuonna 2018, oli alle kouluikäisten ikäluokan keskimääräinen koko 668. Vuonna 2017 syntyneiden määrä lappeenrantalaisten määrä oli 606 ja vuonna 2018 syntyi 520 lappeenrantalaista. Mikäli tulevat ikäluokat vastaavat kooltaan vuonna 2018 syntyneiden määrää, laskee varhaiskasvatusikäisten lasten määrä voimakkaasti jo vuodesta 2019 lukien. Sen sijaan peruskoululaisten määrä alkaa vähentyä vasta vuodesta 2022 lukien ja voimakas lasku toteutuu vasta vuodesta 2024 eteenpäin.

On tarpeen linjata miten suhtaudutaan yksityisten koulujen perustamista koskeviin lausuntoihin, jotta kaikkia luvanhakijoita kohdellaan yhdenvertaisesti.

Ratkaisuesitykset

Hyväksytään tavoitteeksi aiemmissa palveluverkkotarkasteluissa ja valtuustoseminaarin ryhmätyöskentelyssä täydennetyt Tavoite-kohdassa määritellyt periaatteet palveluverkkoperiaatteiksi.

Tiede- ja tutkimuspainotteisen lukiokoulutuksen järjestämisen selvitys on valmistunut. Uudet lukion opetussuunnitelman perusteet ovat valmistelussa Opetushallituksessa. Perusteet tulevat sisältämään yliopistoyhteistyöhön liittyviä linjauksia. Mahdollisen tiede- ja tutkimuspainotteisen linjan valmistelua ja sijoituspaikkaselvitystä jatketaan vasta, kun lukion uudet kansalliset opetussuunnitelmalinjaukset ovat selvillä ja Junior University-mallista on saatu kokemuksia.

Toimitilatoimikunnan linjausten pohjalta ratkaistaan erikseen:

- millaiselle väestöpohjalle palvelut mitoitetaan
- määritellään palveluverkkosuunnitelma koko strategiakaudelle

Uusien yksityisten perusopetusta antavien koulujen perustamiselle ei Lappeenrannassa ole tarvetta, vaan oppilaat mahtuvat kaupungin ylläpitämiin kouluihin. Uusien koulujen perustaminen rasittaisi kaupungin taloutta. Kaupunki ei halua tukea eriytymiskehitystä, mitä yksityiset vieraskieliset tai maailmankatsomukselliseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvat koulut tuovat mukanaan. Sen vuoksi kaupunki ei anna puoltavia lausuntoja uusia yksityisiä peruskouluja Lappeenrantaan suunnitteleville hakijoille.

4. Oppimisen polut Lappeenrannassa

Tavoite

Lappeenrannassa varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus muodostavat johdonmukaisen, lapsen kasvua ja oppimista tukevan jatkumon. Lappeenrannan opetus järjestetään siten, että jokainen lapsi voi oppia omien edellytystensä mukaisesti ja kokea oppimisen iloa. Opiskelun sujuvuuden lisäksi lapsi kokee olonsa turvallisiksi kaikissa alueemme kouluissa.

Lappeenrannassa on tarjolla laadukasta lukiokoulutusta sekä ammatillista peruskoulutusta kaikille nuorille. Toisen asteen opintojen jälkeen nuorilla on valmiudet jatkaa opintojaan korkea-asteella

joko Lappeenrannassa tai muualla. Perusopetuksen ja toisen asteen opintojen aikana nuoret pääsevät tutustumaan paikallisiin korkea-asteen oppilaitoksiin. Lappeenrannassa on tarjolla täydennyskoulutusta, vapaan sivistystyön koulutusta ja monipuolisia itsensä kehittämismahdollisuuksia. Oppilaitokset tekevät yhteistyötä.

Nykytila

Kaupungin 18 peruskoulun lisäksi yksityisiä perusopetusta antavia oppilaitoksia on Lappeenrannan steinerkoulu ja Itä-Suomen suomalais-venäläinen koulu (ISK). Steinerkoulu on yhtenäiskoulu (1-9), joka tarjoaa oppilailleen steinerpedagogiikkaan perustuvaa opetusta. Steinerpedagogiikan keskeisimpinä ilmenemismuotoina on ikäkausiopetus, ilmiöpohjainen oppiminen ja tiivis yhteistyö kodin ja koulun välillä. ISK:n tavoitteena on suomen ja venäjän kieliin ja kielialueiden kulttuuriin painottuva opetus 1-9 vuosiluokilla ja lukiokoulutuksessa. Koulun kieliohjelmaan kuuluu pakollisena 1. vuosiluokalla alkava erityislaaja venäjän kielen A-oppimäärä sekä maahanmuuttajille erityislaaja suomi toisena kielenä -oppimäärä 1. vuosiluokalta alkaen.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kiinteä yhteistyö mahdollistuu sujuvasti yhteisissä yksiköissä kuten Lappeella, Pontuksella, Joutsenossa, Kesämäessä, Lauritsalassa ja Myllymäessä. Lapsi voi siirtyä saman yksikön sisällä esi- ja alkuopetuksesta perusopetukseen. Lauritsalan, Joutsenon, Kimpisen ja Kesämäen yhtenäiskoulut mahdollistavat kiinteän oppimispolun 1-9 vuosiluokille. Seitsemännelle luokalle siirryttäessä on tarjolla painotettua opetusta (opas seitsemännelle luokalle). Oman lähikoulun lisäksi Kimpisessä on musiikkiluokat, joille haetaan 3. vuosiluokalle. Kesämäen koulussa on mahdollista opiskella 1. vuosiluokasta alkaen englanninkielellä. Toisen asteen opintoihin (lukiot ja ammatillinen koulutus) ja korkeakouluihin hakeudutaan. Ohjausta ja tukea on tarjolla, mutta myös sitä voisi olla tarjolla enemmän.

Lukiokoulutusta annetaan Kimpisen ja Lyseon lukioissa. Lukioden opetussuunnitelmat on uudistettu vuoden 2015 perusteiden mukaisesti ja niihin on sisällytetty valtakunnalliset tavoitteet. Paikallinen lukiokoulutuksen strategia on laadittu. Lukioden keskeisinä tehtävinä on tarjota laaja yleissivistävä opintopolku. Lukio antaa valmiuksia ja kykyjä toimia nopeasti muuttuvassa maailmassa. Lukio-opinnot tarjoavat opiskelijalle vahvan perustan jatko-opintoihin yliopistossa, ammattikorkeakoulussa ja lukion oppimäärän perustuvassa ammatillisessa koulutuksessa. Lukioissa tehdään yhteistyötä urheiluakatemiaan kanssa, jolloin opiskelijalla on mahdollisuus valita liikuntapainotteinen opetusohjelma. Lukiossa voi opiskelujen yhteydessä osallistua musiikkiteatteriproduktion tekemiseen. Yrittäjyysprojektit ja kansainvälinen yhteistyö ovat molempien lukioden keskeisiä kehittämiskohteita.

Tunne työ -hankkeen (2017-2019) myötä työelämäyhteistyö on lukiossa jo lisääntynyt, etenkin oppiaineiden kurssien aikana. Opinto-ohjauksessa ammattien esittelyt ja korkeakoulu yhteistyö ovat olleet jo pitkään käytäntönä.

Etelä-Karjalan IB-lukion Lappeenrannan toimipiste toimii Lyseon lukion yhteydessä. IB-lukio on yliopistoon valmentava kolmivuotinen koulutusohjelma, jonka opiskelukieli on englanti. Itä-Suomen koulun lukio toimii Lyseon lukion yhteydessä ja painottaa venäjän kielen ja kulttuurin oppimista. Nykymuotoinen lukio on hyvin erilainen verrattuna siihen millaisen lukion perusopetuksen opettaja tai nuoren vanhempi on aikoinaan suorittanut.

Saimaan ammattiopisto Sampo tarjoaa ammatillista koulutusta. Opiskella voi ammatillisessa peruskoulutuksessa tai oppisopimuskoulutuksessa tai muussa ammatillisessa koulutuksessa 12 koulutusallalla. Lisäksi tarjolla on ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta niille, jotka tarvitsevat opiskeluvaihtoehtoja sekä ohjausta ja tukea koulutuksen ja ammatin valinnassa. Ammattiopisto Sampo opiskelijat voivat suorittaa kaksoistutkinnon eli ammatillisen

perustutkinnon ja ylioppilastutkinnon. Sampo tarjoaa lisäksi suoran polun ammattikorkeakouluun (Saimia ja LAMK).

Etelä-Karjalan kansalaisopisto (EKKO) tarjoaa harrastus-, ja oppimismahdollisuuksia eri-ikäisille. Osallistujat ovat pääsääntöisesti aikuisia.

Etelä-Karjalan kesäyliopisto (Kesyli) järjestää avointa yliopisto-opetusta, työelämälähtöistä koulutusta aikuisille sekä valmentavaa opetusta nuorille ja taidekasvatusta lapsille. Joutsenon opisto järjestää vapaan sivistystyön koulutusta lukuvuoden mittaisilla linjoilla. Opistolla voi suorittaa Jyväskylän yliopiston vaatimusten mukaisia perusopintoja mm. kasvatustieteissä, psykologiassa, erityispedagogiikassa, yhteiskuntatieteissä ja filosofiassa. Linjat ovat suosittuja mm. ylioppilasvuoden jälkeen mietittäessä hakuvaihtoehtoja jatko-opintoihin.

Saimaan ammattikorkeakoulu järjestää avointa korkeakouluopetusta ja Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto avointa yliopisto-opetusta omilla koulutusaloillaan.

Kehittämiskohteet

Yhdenvertaiset tilat kaikille oppilaille siten, että kaikilla on terveelliset, turvalliset ja nykypedagogiikkaa vastaavat oppimisympäristöt sekä oppimisvälineet. Lapsen ja nuoren elämän eri nivelvaiheet tarvitsevat jatkuvaa saumatonta kehittämistä koko oppimispolun ajalta. Aina varhaiskasvatuksesta- esiopetukseen - perusopetukseen - toiselle asteelle jne. Jatko-opiskelupaikka tulee olla kaikkien oppijoiden tavoitettavissa. Tavoitteena on kehittää jatkuvaa oppimista varhaiskasvatuksesta jatkuen aina vanhuuteen saakka vahvistamalla mahdollisuuksia, joita ei vielä ole käytetty.

Etelä-Karjalan kansalaisopiston, Kesäyliopiston ja Joutsenon opiston yhteisenä haasteena on oman tunnettavuuden lisääminen alueen asukkaiden keskuudessa. Haasteena on tavoittaa juuri ne asukkaat, jotka hyötyisivät eniten niiden palvelusta.

Osa lukiolaisista kokee lukiokoulutuksen kuormittavana. Lukiokoulutuksen merkitys korkea-asteen jatko-opintoihin pääsyssä on lisääntynyt. Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen työmäärän eroavaisuudet ovat suuret. Muutos on merkittävä siirryttäessä perusopetuksesta lukioon.

Ratkaisuesitykset

Kaupungin investointiohjelman mukaisesti rakennetaan useita uusia päiväkotij- ja koulurakennuksia sekä peruskorjataan muutamia. Rakennetaan aikaa kestäviä muuntojoustavia toimivia oppimiskeskusiksi.

Oppimisen tuki on yksilöllistä, oikea-aikaista ja systemaattista.

Tiivistä yhteistyötä tehdään Lappeenrannan muiden sivistystyötä tekevien tahojen kanssa. (mm. vapaa sivistystyö). Perusopetus tekee tiivistä yhteistyötä lähiseudun yritysten kanssa ja mahdollistaa nuorille avauksia työelämäänsä. Oppimista tapahtuu eri tilanteissa ja paikoissa. Tunnistetaan koulun ulkopuolella tapahtuva oppiminen ja nähdään sen antamat mahdollisuudet opetuksen yhtenä muotona. Löydetään yhteinen tahtotila ja tavoite sidosryhmätyölle koulutuspolkujen sujuvoittamiseksi. Nimetään kehittämiseen vastuuhenkilöt.

Vapaan sivistystyön oppilaitokset mukaan tarjoamaan "avointa" ikäkauteen sitoutumatonta opetusta, esim. kurssi peruskoulusta lukioon valinnaisena opintona ja mukana kurssilla voi olla myös alueen muita asukkaita. Näin syntyy eri-ikäisten oppijoiden kohtaamisia ja eri sukupolvien välistä vuorovaikutusta.

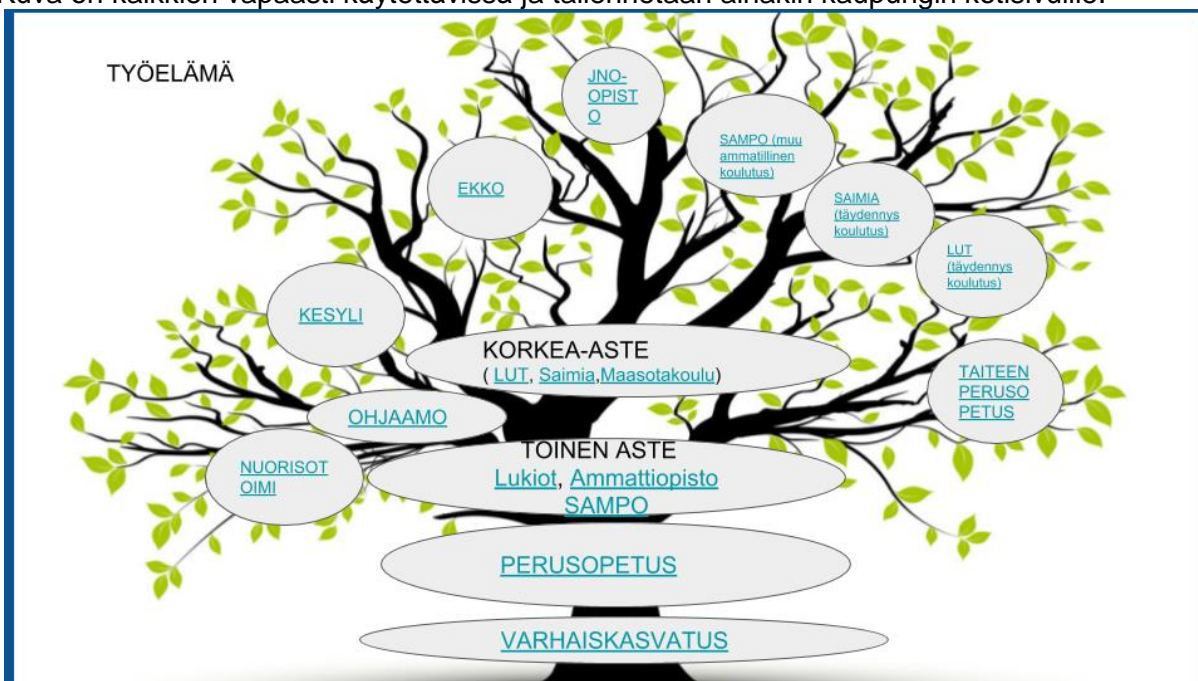
Osaamisen tunnustaminen mahdolliseksi laajasti. Vapaan sivistystyön tarjoaman opetuksen opintojen hyväksyminen mahdolliseksi lukioihin ja toiselle asteelle. Kesäyliopiston abikurssien

hyväksyminen lukio-opintoihin. Tästä pilotointi käyntiin; yksi vapaan sivistystyön oppilaitos ja yksi perusopetuksen koulu testaamaan yhteistyötä. Selvitettävä opintojen tunnustamisen lainmukaisuus, kustannukset ja mahdolliset pätevyysasiat.

Lukiokoulutuksen osalta uusia avauksia toivotaan työelämän yhteistyöstä, verkko-opintojen kehittämisestä ja muissa oppilaitoksissa tehtyjen opintojen sisällyttämistä lukio-opintoihin.

Tarjotaan "oppimisen luukku", jossa on keskitetysti näkyvillä Lappeenrannan laaja oppimismahdollisuuksien tarjonta kuntalaisille. Yhden luukun periaate. Luukku sisältää varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, toisen asteen koulutukset ja vapaan sivistystyön erilaiset mahdollisuudet. Yhteistyömuodoissa huomioitava myös Saimia, LUT, TPO-oppilaitokset ja Ohjaamo.

"Luukuksi" tarjotaan oheista kuvaa, johon lisätään linkit kunkin koulutuksen järjestäjän sille kotisivulle, joista koulutustarjonta löytyy. Koulutuksen järjestäjät ylläpitävät itse kotisivunsa sisältöä. Kuva on kaikkien vapaasti käytettävissä ja tallennetaan ainakin kaupungin kotisivuille.

5. Digioppiminen

Tavoite

Varhaiskasvatuksen ja opetuksen yhteisen tvt-strategian sanoin "Tärkeintä eivät ole tabletit, tietokoneet, verkot ja oppimisympäristöt, vaan niiden avulla toteutettu oppiminen, joka antaa oppijalle tulevaisuuden taitoja ja auttaa matkalla kohti laaja-alaisten taitojen - oppimaan oppimisen ja ajattelutaitojen - kehittymistä."

Kaupungin GreenReality- tavoitteiden mukaisesti pyritään löytämään ekonominen ja ekologinen tapa saavuttaa pedagogiset tavoitteet ja 2000-luvun taidot.

Nykytila

Tulevaisuuden/2000-luvun taidot on käsite, jolle opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat Tulevaisuuden taitoja ovat mm. kriittinen ajattelu, ongelmanratkaisu, päätöksenteko, luovuus,

innovatiivisuus, kommunikaatio, yhteistyö, informaation lukutaito ja tiedonhaku. Myös tietoturvariskien tunnistaminen on tärkeää. [Esim. Täältä löytyy lisää tietoa tulevaisuuden taidoista](#)

Tieto- ja viestintätekniikan oppimistavoitteet on määritelty perusopetuksen opetussuunnitelmassa laaja-alaisen osaamisen taitoina (L4 Medialukutaito ja L5 Tieto- ja viestintätekniinen osaaminen) sekä vuosiluokkaistettuina/oppiaineistettuina osaamiskuvauksina.

Kaupungin tietohallinto etsii ja kehittää yhteistyössä sidosryhmien kanssa heidän tarpeisiinsa parhaiten sopivia tietoteknisiä ratkaisuja ja järjestelmiä. Tietotekniikkapalveluita hankitaan Meidän IT ja talous Oy:ltä palvelusopimusten mukaisesti sekä suoraan ulkoisilta palveluntuottajilta kaupungin tietohallinnon ohjeistuksen mukaisesti sekä noudattaen lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista.

Hallinto-organisaation tarpeet ja toimintamallit ovat erilaisia kuin lasten ja nuorten oppimiseen ja välittömään vuorovaikutukseen perustuvassa toiminnassa. Hallinnon kannalta perustellut tietotekniikkaratkaisut eivät palvele parhaalla mahdollisella tavalla oppimista ja lasten ja nuorten oman aktiivisen osallistumisen tavoitteita, vaan tarvitaan joustavia ja avoimia toimintaympäristöjä. Näitä tarpeita varten on hankittu lasten ja nuorten käyttöön oppimista tukevia tietoteknisiä ratkaisuja ja järjestelmiä.

Kehittämiskohteet

Oppimisen ja opetuksen tieto- ja viestintätekniikan toimintaympäristö muuttuu nopeasti. Uusia kiinnostavia palveluja on tarjolla koko ajan. Haasteellista on määritellä, minkälaisella toimintamallilla ja resursseilla oppimisen tavoitteet saavutetaan. Haasteellista on myös linjata, mitä keskitettyjä palveluja tarjotaan ja tuetaan kaikille käyttäjille ja mitä palveluja yksiköt voivat hankkia ja ylläpitää itsenäisesti. Laitteiden hankinta, käyttöönotto, rekisteröinti ja poistaminen sekä mm. käyttäjätunnusten rekisteröinti ja ylläpito vaativat osaamista ja toteuttajia. Yksiköiden lisääntyvä laitekanta edellyttää verkkojen kapasiteetin lisäämistä sekä resursseja myös ylläpitoon. Osaamisen jatkuva kehittäminen sekä riittävä pedagoginen tuki on edellytys laitteiden ja tietoteknisten oppimisympäristöjen hyödyntämiselle.

Ratkaisuesitykset

Saimaan Mediakeskuksen johdolla on laadittu varhaiskasvatuksen ja opetuksen tvt-strategia, jossa on linjattu tarkemmin mm. tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit osaamisen kehittämiseksi, palveluille, sosiaalisessa mediassa toimimiselle, resursseille, oppimisen analytiikalle sekä ehdotus uusien koulurakennusten suunnittelun täydentämisestä. [LINKKI tvt-strategiaan.](#)

Tvt-strategiaa päivitetään vähintään 4 vuoden välein ja vahvistetaan vastuualueiden johtoryhmissä.

1. Riittävät resurssit infran ja laitekannan ylläpitämiseksi sekä uudistamiseksi, verkkojen riittävyys, laitteiden määrä ja uusimiskierto, toimiva ja taloudellinen kokonaisratkaisu

Ratkaisu:

Hyväksytään suunnitelmallinen vuotuinen rahoitusmalli, joka sisältyy toimialan budjettiin ja joka jyvitetään yksiköihin. [Rahoitusmallissa](#) lasketaan laskennalliset kustannukset tavoitteiden mukaisesta laitekannasta ja sen ylläpitoon liittyvistä tehtävistä ja tuesta sekä tarjotaan em. palvelut.

Yksiköt voivat valita tämän tämän vaihtoehdon tai jonkun muun vaihtoehdon. Mikäli yksiköt valitsevat muun vaihtoehdon, jonka arvioivat paremmin tukevan oppimistavoitteiden toteuttamista ja toiminnan sujuvuutta, ne järjestävät myös itse laitteiden ylläpidon ja tuen sekä rahoittavat laskennallisen mallin ylittävät kustannukset yksikkönsä muista resursseista. Yksiköiden hankkiessa uusia verkkoon liitettäviä laitteita,

jotka käyttävät verkkojen kapasiteettia, tulee ennen laitteiden käyttöönottoa varmistaa verkkojen riittävyys ja tehdä tarvittavat lisähankinnat keskitetysti kaupungin tietohallinnon kautta.

Varhaiskasvatuksessa siirrytään verkkopohjaisen toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönoton myötä taloudellisempaan laitekantaan. Jokaisessa ryhmässä on käytössä Chromebookit ja joitakin iPadejä.

Nuorisotoimessa laitekanta pidetään ajantasalla talousarvion puitteissa.

Opetustoimessa hankitaan opettajille 3 - 5 vuoden aikavälillä työpuhelimet hyödynnettäväksi mm. digioppimisen ohjauksessa ja viestinnässä sekä pedagogisessa dokumentoinnissa. Myös oppilaitosturvallisuuteen liittyvät näkökohdat puoltavat työpuhelimia.

Varhaiskasvatuksessa on ryhmäkohtaiset puhelimet

2. Tukipalvelut laitteiden käyttöönottoon, ylläpitoon ja poistoon

Ratkaisu: Laitteiden ylläpitopalveluiden uudelleen konseptointi yksiköiden pedagogista kehitystyötä tukevaksi yhdessä kaupungin tietohallinnon ja Meita oy:n kanssa. Resurssien varaaminen sekä esim alueellisen lähitukimallin kehittäminen.

Laitteiden ylläpitopalvelut sisältyvät kohdassa 1 esitettyyn peruspakettiin, samoin kolmen alueellisen datanomin palkkaus.

3. Tarvittavat oppimisen, opetuksen ja hallinnon palvelut

Haaste: ulkopuolelta ostettavat palvelut toimivat verkkopohjaisesti (esim. Google), osa tarvittavista hallinnon palveluista toimii vain sisäverkkojen piirissä
Yksiköiden palvelutarpeet ovat hyvin yksilöllisiä

Ratkaisu: Oppimisen palvelut ovat pilvipalveluja ja ne ovat saavutettavissa ajasta ja paikasta riippumatta millä tahansa päätelaitteella. Tavoitteena tunnistautumisessa on päästä yhden tunnuksen (identiteetin) käyttöön.

Hallinnon palvelut ovat saavutettavissa koulun verkossa yksinkertaisen tunnistautumisen kautta ja ulkoverkosta vahvan tunnistautumisen kautta.

Yksiköt vastaavat resurssien puitteissa oppimisen palvelujen hankinnasta, ylläpidosta ja tuesta tai sen hankinnasta.

Yhteisesti tuettuja, jotka sisältävät ylläpidon ja koulutuksen, ovat seuraavat:

- G Suite for Education (Googlen palvelut) Vastuutaho: Tietohallinto, Mediakeskus ja koulujen tvv-vastaavat
- Peda.net-oppimisympäristö Vastuutaho: Mediakeskus
- Ville-oppimisympäristö. Ville on Turun yliopiston oppimisympäristö, jonka voi ottaa käyttöönsä kuka tahansa opettaja, kunhan on käynyt Ville-koulutuksen. Koulutuksesta vastaa Mediakeskuksen sertifioitu Ville-kouluttaja. Ville ei edellytä mitään hallinnollisia tai teknisiä käyttöönottoprosesseja, koska se on pilvipohjainen palvelu.

Mediakeskus selvittää arviointia ja analytiikkaa hankkeessa itsearviointiin, vertaisarviointiin sekä toiminnan aikaiseen arviointiin sopivaa tietojärjestelmää yhdessä käyttäjien kanssa. Lisäksi mediakeskus selvittää ja testaa käyttäjien kanssa Classroomin

arviointikirja toimintoa sekä sähköisiä kokeita. Tietohallinto selvittää valittavaan arviointijärjestelmään kertyvän arviointidatan siirtämistä oppilashallinto-järjestelmään.

Muiden hankkimien palveluiden kustannuksista, ylläpidosta, tietoturvasta ja käytön opastuksesta yksiköt vastaavat itse. Mikäli kyseisten järjestelmien käyttäjähallinta halutaan automatisoida esim. oppilashallintojärjestelmästä, tulee olla hyvissä ajoin yhteydessä tietohallintoon. Automaatiot toteutetaan ainoastaan tuotantokäyttöön otettuihin järjestelmiin, joiden sopimusasiat sekä rekisteriselosteet ovat kunnossa ja palvelu täyttää tietosuojavaatimukset.

4. Osaamisen kehittäminen ja siihen liittyvän pedagogisen tuen järjestäminen

Toteutetaan säännöllisesti osaamisen kehittymistä kartoittavia kyselyjä. Päätyövälineenä käytetään Opeka-, Oppika- ja Ropeka-kyselyjä. Niiden avulla saadaan henkilöstön ja oppilaiden osaamisesta ajantasaista tietoa.

Varhaiskasvatuksen henkilöstölle laaditaan oma kyselylomake ja sitä käytetään, kunnes varhaiskasvatuksen valtakunnallinen osaamiskartoitus on käytössä.

Kyselyiden tulosten perusteella koulut ja päiväkodit laativat yksikkökohtaisia ja opettajat henkilökohtaisia kehittämissuunnitelmia erikseen ohjeistettavalla tavalla.

Pedagogisesta tuesta vastaavat lähitukena toimivat opettajat ja Saimaan mediakeskus. Saimaan mediakeskus järjestää kaikille opettajille avoimia koulu- ja päiväkotikohtaisia ja teemakohtaisia koulutuksia.

Lisäksi Mediakeskuksen hanketyön kautta opetushenkilöstöllä on mahdollisuus osallistua digi-toiminnan kehittämiseen.

Nuorisotoimen henkilöstö pitää osaamistaan ajantasalla ja pyrkii liikkumaan niissä somepalveluissa, joissa nuoret liikkuvat.

5. Hankkeet osana digioppimisen kehityskaarta

Ratkaisu: Keskitetty malli, jossa Mediakeskus koordinoi ideat, vastuualueen johtoryhmät ratkaisevat hankkeet, joihin osallistutaan, Mediakeskus tukee yksiköitä hankehauissa ja mallit jaetaan muihin yksiköihin; pyritään alueelliseen ja/tai valtakunnalliseen verkostoitumiseen hanketyössä

Omarahoitusosuuteen varaudutaan strategia- tai vastuualueerahoituksesta

Tietotekninen yhteensopivuus tarkistetaan tietohallinnolta ja varataan myös siihen riittävä resurssi, esim. GDPR, on tarkistettava uusien oppimisympäristöjen käyttöönotossa
Vastuutaho Mediakeskus

6. Ekologinen näkökanta

Ratkaisu: Hankinnoissa lasketaan painoarvoa ekologisuudelle - esim. kierrätysasteelle

Hankitaan pitkän elinkaaren sertifioituja laitteita ja käytetään laitteet loppuun.

Mahdollistetaan koneiden luovuttaminen koulun käyttöajan jälkeen korvauksetta oppilaille. Loppuunkäytetyt laitteet hävitetään asianmukaisesti.

7. Osallisuus

Haaste: Henkilökunta/asiakkaat eivät koe saavansa mahdollisuuksia vaikuttaa palvelumuotoiluun

Ratkaisu: Henkilökuntaa kuullaan mm. palvelumuotoiluhaastatteluiden avulla

6. Tuen järjestäminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen

Tavoite

Tavoitteina ovat, että varhaiskasvatus ja peruskoulu antavat tasavertaiset mahdollisuudet kaikille oppilaille laadukkaaseen ja pedagogisesti tarkoituksenmukaiseen oppimiseen sekä inklusiota edistetään esteettömässä oppimisympäristössä.

Nämä tavoitteet ovat sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen opetussuunnitelmissa sekä niitä korostaa myös kansallisen peruskoulufoorumin priorisoidut tavoitteet:

1. Koulujen johtamisjärjestelmää kehitetään tavoitteena yhdessäohjautuvat asiantuntijaorganisaatiot.
2. Peruskoulun kehittäminen perustuu pitkäjänteiseen, luottamukseen nojaavaan yhteistyöhön. Kansallisen ja paikallisen kehittämisen välillä on jatkuva vuoropuhelu.
3. Peruskoulu antaa tasavertaiset mahdollisuudet kaikille perusopetuksen oppilaille laadukkaaseen ja pedagogisesti tarkoituksenmukaiseen opetukseen.
4. Koulu nähdään osana kasvuyhteisöä.

Peruskoulufoorumin tavoitteet

Esteettömyys tarkoittaa muun muassa palvelujen saavutettavuutta, välineiden käytettävyyttä, tiedon ymmärrettävyyttä ja mahdollisuutta osallistua itseään koskevaan päätöksentekoon. Esteettömyys on yhdenvertaisuutta ja osa kestävästä kehitystä.

Inklusiolla koulussa tarkoitetaan kaikkien oppilaiden kasvamista koulu-uran alusta alkaen yhdistyneessä koulutusjärjestelmässä, jossa ei ole erillisiä erityiskouluja ja erityisluokkia. Yksilöllisen oppimisen mahdollistaminen ja riittävän ja oikea-aikaisen tuen tarjoaminen inklusioryhmissä antaa oppilaalle kokemuksen ryhmään kuulumisesta ja samanarvoisuudesta.

Keskeistä ovat joustavat, yksilölliset, kaikkien oppilaiden osallisuutta korostavat opiskelujärjestelyt. Lappeenrannan kaupungin perusopetuksen strategiassa on linjattu, että alueellisista erityiskouluja ei enää kasvateta, vaan siirrytään vähitellen tilanteeseen, että kaikki lapset ja nuoret saavat yksilöllisen tuen omassa lähikoulussaan. Mikäli koulun koko tai muut seikat eivät mahdollista tarvittavan tuen järjestämistä lähikoulussa, opetus järjestetään yhteistoiminta-alueen keskusoulussa. Myös EHA -opetuksen (harjaantumisopetus), erityisesti EHA2-lasten osalta (vaikeammin vammautuneiden harjaantumisopetus) järjestetään Voisalmen koulussa, mikäli tukea ei pystytä lapsen edun näkökulmasta järjestämään riittävästi lähikoulussa tai yhteistoiminta-alueen keskusoulussa. Jokaisen lapsen yksilöllinen tarve arvioidaan ja ratkaistaan riittävän tuen tarjoamisen näkökulmasta sopivin koulu. Erityisopetusta on edelleen tarjolla sekä osa-aikaisesti että kokoaikaisesti pienryhmässä, tärkeää on tuen tarpeen järjestämisessä joustavat ryhmät ja joustava resurssien käyttö.

Kolmas tavoite on kiusaamisen ehkäisy. Ongelmakeskeisen, kiusaamisen vähentämiseen pyrkivän lähestymistavan sijaan kiusaamisen ehkäisyä lähestytään ratkaisukeskeisesti, keskittymällä ensisijaisesti myönteisiin tavoitteisiin ja toimintatapoihin. Strategisessa toimeenpanosuunnitelmassaan perusopetus on asettanut tavoitteeksi yksinäisyyden ja eristäytymisen vähentämisen.

Tavoitteet noudattavat olemassa olevia lainsäädännön linjauksia. Varhaiskasvatus- ja perusopetuslain mukaan lasta tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava terveellisiä, turvallisia ja asianmukaisia, ja niissä on huomioitava esteettömyys.

Nykytila

Varhaiskasvatuksessa on vuodesta 2010 alkaen noudatettu inklusion periaatetta. Perusopetuksessa on viime vuosina pyritty keskitetystä erityisopetuksesta eroon kohti jokaisen omaa lähikoulua perusopetuksen strategian toimeenpanosuunnitelman mukaisesti. Tuen muotoja on kehitetty eri kaupunginosa-alueilla ja kouluissa varsin eri tavoin. Osittain tuen muotojen kehittymisen eriaikaisuus liittyy uusien koulujen rakentamisen aikatauluihin. Tällä hetkellä 1-6 luokan erityisen tuen oppilaista 1,7 prosenttia ja 7-9 luokan erityisen tuen oppilaista 0,7 prosenttia käy muuta kuin kotiosoitteen mukaista koulua.

Myös toisella asteella (lukio- ja ammatillinen koulutus) tarjotaan erityisopetusta. Lukioissa erityisopettaja auttaa mm. oppimiseen liittyvien vaikeuksien selvittelyssä ja ohjaa opiskelutavoissa sekä oman oppimistyylin löytämisessä sekä suunnittelee opiskelijan kanssa yhdessä tukitoimia. Erityisopettaja vastaa myös lukitestauksesta ja lukilausunnoista.

Jokaisella koululla ja lukiolla on yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä, jolla on tärkeä merkitys koulun hyvinvoinnin edistäjänä. Eksote järjestää terveydenhoito-, psykologi- ja kuraattoripalvelut Lappeenrannan kouluille ja lukioihin.

Suurimmassa osassa koulu- ja päiväkotikiinteistöissä fyysinen esteettömyys toteutuu jo tällä hetkellä. Esteettömyys otetaan huomioon uudisrakentamisen yhteydessä.

Varhaiskasvatuksen lapsista 0,5 prosenttia koki olevansa vailla kaveria vuoden 2018 haastattelun perusteella.

Kouluterveyskyselyn Lappeenrannassa vuoden 2013 ja 2017 vertailussa prosentuaalinen osuus oppilaan kokemuksesta, jossa hän ollut koulukiusattuna vähintään kerran viikossa.

	2013	2017
4. ja 5. lk	-	7,8
8. ja 9. lk	6,1	5,6
Lukio 1. ja 2. lk	0,4	0,8
Ammatillinen	4,6	2,2

Vastaavasti 16,7 prosenttia 4. ja 5. lk:n, 22,4% 8.-9. lk:n , 8,3 % lukion 1. ja 2. vk:n ja 11,1 % ammatillisen oppilaitoksen oppilaista on kokenut syrjivää kiusaamista koulussa tai vapaa-ajalla lukukauden aikana vuoden 2017 kyselyn mukaan.

Etsivää nuorisotyötä tehdään Ohjaamo-toiminnan kanssa tiiviissä yhteydessä. Etsivä-työ tukee ja ohjaa alle 29-vuotiaita nuoria heidän elämänlaatunsa parantamiseksi. Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivä nuorisotyö perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön. Etsivä nuorisotyö aloitetaan ensisijaisesti perustuen nuoren itsensä antamiin tietoihin ja häneen omaan arvioonsa tuen tarpeesta. Etsivä nuorisotyö voidaan aloittaa myös muiden viranomaisten luovuttamien tietojen perusteella. Yhteyttä voi ottaa joko nuori itse, huoltaja tai yhteistyökumppani puhelimitse.

Kehittämiskohteet

1. Koulun ja päiväkodin toimintakulttuurin ja toimintamallien jatkuva kehittäminen niin, että jokaisen lapsen ja nuoren oppimisprosessia tuetaan sopeuttamalla opetus jokaiselle yksilölle sopivaksi huomioiden esimerkiksi tarvepohjainen resurssointi, vahvan perusosaamisen ja oppimisminäkuvan tukeminen, heikoimpien tukeminen sekä osaavien kannustaminen eteenpäin.
2. Jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kehittää erityistä osaamistaan ja omia vahvuuksiaan omassa lähipäiväkodissa ja -koulussaan. Pyrimme estämään ratkaisulla asuinalueiden eriytymisen.
3. Koulun toimintakulttuuria kehitetään inklusioperiaatteen mukaisesti. Edistämme inklusiota kehittämällä yksilölliset tarpeet huomioon ottavaa pedagogiikkaa.
4. Toimitilojen ja välineiden käytön esteettömyys

Perusopetuksessa tuen tarpeen osalta kehittämiskohteet on linjattu perusopetuksen strategisessa suunnitelmassa ja noudattavat kansallisia peruskoulufoorumien linjauksia. Lukiokoulutuksen strategisessa kehittämissuunnitelmassa turvallinen oppimisympäristö, opiskelijälähtöisyys ja opiskelijan kokonaisvaltainen hyvinvointi ovat keskeisiä painopistealueita.

5. Kiusaamisen ehkäisy

Koulukiusaaminen termi on yleisesti käytössä, mutta ei ole lakitasoisesti määritelty.

Koulukiusaamisella tarkoitetaan koulussa tai muussa oppilaitoksessa tapahtuvaa henkistä tai fyysistä väkivaltaa. Myös ryhmästä eristäminen ja syrjiminä ovat kiusaamista. Kiusaaminen on tarkoituksellisesti tai suunnitelmallisesti toista vahingoittavaa, erotukseksi leikistä tai tasaveroisten tavanomaisesta nahistelusta. Koulukiusaaminen on yksilöiden välistä tai yhteisöllistä kiusaamista.

Kiusaaminen ei ole luokan muusta sosiaalisesta elämästä irrallaan oleva asia, vaan se liittyy usein kokonaisvaltaiseen ”ihmisarvon menetykseen vertaisryhmässä”. Härnäämistä, joka kohdistuu milloin keneenkin oppilaaseen, ei useinkaan pidetä varsinaisena koulukiusaamisena, mutta jos se kohdistuu jatkuvasti samaan oppilaaseen, ja kohde on alistetussa asemassa, niin kiusaamisen tunnusmerkit täyttyvät. Koulukiusaaminen voi olla uhrilleen henkisesti hyvinkin vahingollista ja saattaa aiheuttaa jopa aikuisikään asti säilyviä traumoja sekä syrjäytymistä.

Koulukiusaaminen käsitteenä koetaan osittain sekavaksi ja vähätteleväksi. Koulukiusaaminen tekoina täyttää lähes poikkeuksetta jonkun rikoksen, kuten kunnianloukkauksen tai pahoinpitelyn, tunnusmerkit. Rikos ei kuitenkaan täyty kokonaan, koska tekijät eivät ole alle 15-vuotiaina rikosoikeudellisessa vastuussa. Käsitteestä koulukiusaaminen onkin syytä luopua ja ottaa käyttöön termi lainvastainen teko.

Lasten ja nuorten kokema osallisuus vähentää paitsi syrjäytymistä myös lainvastaisia tekoja.

6. Yhteistyö Eksoten kanssa kirjataan maakunnalliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Ratkaisuesitykset

- Varhaiskasvatuksen ohella erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitseville lapsille, joilla on vakavia psykososiaalisia pulmia, järjestetään riittävästi psykiatrista kuntoutusta, toimintaterapiaa tai muita lasten tarvitsemia sosiaali- ja terveystalvveluja.

- Perustetaan varhaiskasvatukseen tiimi, jossa on varhaiskasvatuksen erityisosaamisen lisäksi muita asiantuntijoita, esimerkiksi psykiatrisen sairaanhoidon sekä toimintaterapian osaamista.
- Laaditaan tarkempi toimeenpanosuunnitelma perusopetuksen oppimisen tuen järjestämisestä perusopetuksen strategisen toimeenpanosuunnitelman linjausten mukaisesti. Hyödynnetään “ Kaikille sopiva koulu -strategiahanketta” toimeenpanosuunnitelman luomisessa ja toteuttamisessa.
- Luodaan ja kokeillaan tasa-arvoisen koulun kehittämishankkeen tuella varhaisen tuen malli ja rakenne vaativan sos. emotionaalisen tuen järjestämiseksi esi- ja perusopetuksessa, joka tukee inklusioperiaatteita.
- Huomioidaan ensisijaisesti lapsen yksilölliset tarpeet tuen tarpeen järjestämisessä
- Ammatillisessa koulutuksessa on panostettu opiskelijoiden yhteisöllisyyden vahvistamiseen (toimipistekohtaiset yhteisöllisyystyöryhmät)
- Tilojen viihtyisyyden lisääminen opiskelijoiden toiveiden mukaan
- Lappeenrannassa Sampon tiloissa työskentelee Lappeenrannan kaupungin ja Sampon yhteinen koulunuorisotyöntekijä
- Sampopajan resurssin lisääminen
- Työvoimakoulutuksissa käyttöön koulutusvalmentajan palvelut
- Joihinkin koulutuksiin lisää ammattihenkilön ja koulunkäynninohjaajan resurssia
- Työnjaon selkiyttäminen kiusaamistapauksissa
- Lukiot toteuttavat syksyllä 2018 hyväksytyä strategista lukiokoulutuksen kehittämissuunnitelmaa, jossa yhtenä keskeisistä painopistealueista on opiskelijan kokonaisvaltainen fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen hyvinvointi. Tämä huomioidaan läpileikkaavasti kaikessa toiminnassa. Keskeisen strategian toteutumisen mittarit seuraavat lukiolaisten kokemusta omasta hyvinvoinnistaan.
- Lukioiden vertaismentorointiimillia kehitetään strategiakauden aikana. Tavoitteena on aloittaa mentorointitoiminta syksyllä 2019. Tämän toteuttamisessa tehdään yhteistyötä EKSOTEn opiskeluhoillon kanssa.
- Luovutaan kiusaamisen käsitteestä ja korvataan se lainvastainen teko -käsitteellä, jotta vahingoittava käyttäytyminen nostetaan esille oikeassa mittakaavassa. Etelä-Karjalassa laaditaan kevään 2019 aikana toimintamalli, jonka tarkoitus on tehdä kiusaamiseen puuttumisesta tehokkaampaa. Maakunnan kuntien ja viranomaisten työryhmä laatii kaikille Etelä-Karjalan kouluille yhteisiä ohjeita, jotka on tarkoitus ottaa käyttöön kevään aikana tai viimeistään syyslukukaudella. Kiusaamisen sijaan puhutaan lainvastaisista teoista.
- Opiskeluhoitolain vaatima suunnitelma kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisystä päivitetään kevään 2019 aikana OPH:n ohjeiden mukaisesti ja maakunnallisen työryhmän työn pohjalta.
- Varhaiskasvatussuunnitelmassa avataan kiusaamisen ja lainvastaisen teon käsitteitä ja niiden käyttöä tarkemmin ottaen huomioon lasten ikä ja kehitystaso.
- Maakunnalliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan kirjataan hyvinvointi- ja sivistystoimialan yhteistyö Eksoten asiantuntijoiden kanssa. Opas Lasten ja nuorten tukeminen esi- ja perusopetuksessa on laadittu yhdessä Eksoten asiantuntijoiden kanssa. ([Linkki oppaaseen](#))
- varhaiskasvatukseen laaditaan maakunnallinen opas alle kouluikäisten lasten ja perheiden tukemiseen

7. Laaja-alaisen osaamisen edistäminen varhaiskasvatuksesta vanhuuteen (valitut kohdat)

7.1. Kieliohjelma

Tavoite

Lappeenranta on kansainvälinen rajakaupunki. Eri koulutustasojen kieliohjelma tukee tätä tavoitetta varmistamalla riittävän, eritasoisen ja houkuttelevan kielenopetuksen tarjonnan kaupungissa kaikenikäisille.

Nykytila

Lappeenrannassa voi opiskella monipuolisesti vieraita kieliä. Jo varhaiskasvatuksessa viskarit voivat tutustua kielisuihkuhankkeen avulla kolmessa päiväkodissa englannin kieleen ja kahdeksassa päiväkodissa venäjän kieleen. Kesämäen alueen lapsilla on mahdollisuus osallistua englannin kieltä painottavaan esiopetukseen. Toiminta on hankerahoitteista.

Varhaiskasvatuksessa on meneillään Opetushallituksen rahoittama hanke (Language enrichment advance program, LEAP) kolmessa viisivuotiaiden ryhmässä järjestetään ohjattuja leikinomaisia kielisuihkuja yhteistyössä perusopetuksen englannin opettajien kanssa. Hankkeen tavoitteena on herättää lasten mielenkiinto ja myönteinen asenne kieliä kohtaan. Itä-Suomen koulu on toteuttanut Lappeenrannassa lukuvuonna 2017-2018 ja 2018-2019 menestyksekkäästi venäjän kielen kerhoa päiväkotien viskariryhmille (viisivuotiaat). Mukana kerran viikossa tapahtuvassa kielikerhossa on kahdeksan päiväkodin viskariryhmät, yhteensä 16 ryhmää.

Perusopetuksessa A1 -kielenä englannin kielen opiskelu alkaa ensimmäisellä luokalla syksystä 2019 alkaen kaikissa kouluissa. Kesämäen englanninkielisellä luokalla englantia opiskellaan tavoitteellisemmin, oppilaiden englannin kielessä pyritään saavuttamaan sellainen taso, että opetus voidaan antaa 5. tai viimeistään 6. luokalla pääosin englanniksi ja tämän jälkeen opiskelua voidaan jatkaa Kesämäen koulun englanninkielisillä luokilla (7.-9. lk).

Perusopetuksessa A2-kielinä ja B2-kielinä tarjolla saksaa, ranskaa, espanjaa, venäjää. Lukiossa voi jatkaa perusopetuksessa aloitettuja kieliopinnoja. B3-kielenä lukiossa voi opiskella myös italiaa ja viroa. A2- vapaaehtoiset kieliopinnot aloitetaan neljännellä luokalla. Mikäli oppilaan ensisijaisessa koulussa ei järjestetä sellaisen A2 -kielen opintoja, jonka oppilas valitsee, hänen on mahdollista hakea toissijaista koulupaikkaa toisesta koulusta. (Toissijaisen koulun valintakriteerit s. 9)

Kaikille yhteisen B1 -kielen eli ruotsin opiskelu aloitetaan kuudennella luokalla. (Lappeenrannan perusopetuksen kieliohjelma)

Lappeenrannan steinerkoulussa alkavina kielinä ensimmäiseltä luokalta lähtien A1-englanti ja A2-saksa.

Itä-Suomen koulun opetuskieli on suomi. Lisäksi oppiaineita opetetaan osin venäjän kielellä. ISK:n erityistehtävänä on suomen ja venäjän kieliin ja kielialueiden kulttuureihin ja niihin liittyen yrittäjyyteen painottuva opetus peruskoulun vuosiluokilla 1-9 ja lukiokoulutuksessa. Vieraskielinen opetus tukee sekä venäjän kielen taidon kehittymistä että perusopetuksen oppimäärän suorittamista. Venäjän kieltä opetetaan myös erillisenä oppiaineena ensimmäiseltä luokalta alkaen 4 tuntia viikossa.

IB -lukiossa opiskelukieli on englanti. ISK-lukiossa voi venäjää opiskella pitkänä kielenä englannin rinnalla. Lappeenrannan kaupungin lukioissa on mahdollista jatkaa perusopetuksessa aloitettuja A2-kieltä, mikäli ryhmän minimikoko täyttyy. B2-kielet yhdistetään B3-kieleen. Molemmat kaupungin lukiot tarjoavat monia B3-kieliä: venäjää, espanjaa, ranskaa, saksaa, italiaa. Lisäksi on

mahdollista opiskella yhden kurssin verran viroa ja kiinaa (etäopetuksena Espoosta, kokeilu, jota tarjottiin opiskelijoille). Aikuislinjalla on tänä syksynä tarjolla espanja, venäjä ja italia.

Kansalaisopistossa tarjolla 12-14 kieltä, myös Suomessa vähän opiskeltuja kieliä, kuten kiinaa ja japania.

Nuorisotoimi edistää kansainvälisyyskasvatusta omassa toiminnassaan. Näitä toimintamuotoja ovat nuorten ryhmävaihdot ja vapaaehtoispalvelut. Ohjaamo Lappeenranta tarjoaa Erasmus+ -hankkeiden kautta yksittäiselle nuorelle mahdollisuuksia osallistua vapaaehtoispalveluun Euroopassa tai tarjota eurooppalaiselle nuorelle vapaaehtoistyöpaikkaa Lappeenrannassa, esim. nuorisotiloilla. Nuorisotoimen kansainvälisyyskasvatuksen tavoitteena on tarjota koulun ulkopuolisia kokemuksia eri kulttuureista ja rikastuttaa nuorten kielitaitoa osana heidän kasvuaan.

Kehittämiskohteet

Kielisuihkun vakiinnuttaminen varhaiskasvatukseen.

Noin 40 % neljäsluokkalaisista haluaisi opiskella A2-kieltä, mutta kielen opetukseen syntyvien riittävän suurien ryhmien muodostuminen on haasteellista, joten käytännössä noin 25 % ikäluokalle A2-kielivalinta on pystytty toteuttamaan. Valinnat hajaantuvat eikä monipuolinen A2-kielten valikoima synny kaikille yhteistoiminta-alueille. Toisaalta B2 -kielten ryhmien muodostuminen voi taata kielenoppimisen polun myös alueille, missä A2-kielen valikoima jää suppeammaksi.

Pitkäjänteinen kielten opiskelu peruskoulusta lukioon katkeaa liian usein, koska lukio-opinnot ovat vaativia ja opiskelijat haluavat valita paremmin jatko-opintoja tukevia ja suuntaavia opintoja. Vieraan kielen opinnot eivät käytännössä mahdu opiskelijan kurssitarjontimeen eivätkä ole korkeakoulujen valintajärjestelmässä lisäpisteitä antavia opintokokonaisuuksia. Näin kielten ryhmät jäävät niin pieneksi, ettei niitä välttämättä kaikissa perusopetuksessa aloitetuissa kielissä pystytä perustamaan.

Vähän opiskeltujen kielten opettajien tuntimäärät eivät täyty toisaalta vähän opiskeltavien kielen opettajan saatavuus voi olla ongelma. Aasian kielten opiskelumahdollisuus ja halukkuus on selvitettävä.

Opiskelijoiden heterogeenisyys ja taitotason vaihtelu ryhmissä kaikilla asteilla.

Ratkaisuesitykset

Tarvittava tieto kielen opiskelun hyödyistä ovat tärkeitä valintojen nivelkohdissa, joka vaatii kohdennettua markkinointia. Kielen oppiminen vaatii rohkaisua oppimisen eri vaiheissa ja motivaation ylläpitämistä monipuolisilla pedagogisilla ratkaisuilla. Asenneilmapiirin muutos kohti *“vähäkin kielitaito on parempi kuin ei-mitään, sitkeys kannattaa”*. Kansainväliset vierailut ja vieraat antavat kielitaidolle merkityksen jo opiskeluvaiheessa. Työelämän vaatimaa kansainvälistä osaamista korostetaan opintojen eri vaiheissa.

Laajennetaan kielirikasteista varhaiskasvatusta ja esiopetusta kaikille alueille. Koulutetaan henkilöstöä kielisuihkutoimintaan.

Kerhotoiminnan kautta uuteen vieraaseen kieleen tutustuminen ja *“kielimaistajaiset”* alkuopetuksessa ja kolmannella luokalla, voisi herättää kiinnostusta kielen valintaan. Samoin *“kielimaistajaisia”* ja markkinointia kielen opiskelun valinnan ajankohtiin.

Selvitetään, onko kiinnostusta ja tarvetta laajentaa “enkkulinja” jokaisen alueen esiopetukseen ja perusopetukseen. Tämä antaisi valmiudet siirtyä yläkoulussa englanninkieliselle linjalle.

Selvitetään, onko tarvetta laajentaa kielivalikoimaa esim. Aasian kielten osalta.

Tehdään vahvempaa yhteistyötä oppilaitosrajojen yli. Rakennetaan mahdollisuus hyväksilukea toisessa oppilaitoksessa suoritettuja kieliopintoja joustavasti. Yhteistyö kielten opettajien työllistämiseksi, sillä joillekin viranhaltijoille on vaikea saada tunnit täyteen ja toisaalla taas pula opettajista.

Lapsille ja nuorille tarjolla olevia kielen opiskelumahdollisuuksia voidaan tarvittaessa laajentaa vapaan sivistystyön oppilaitosten kanssa kerhotoimintana.

7.2. Maahanmuuttajien opetus

Tavoite

Maahanmuuttaneille on tarjolla suomen kielen opetusta, niin että he pääsevät eteenpäin opinnoissaan ja kotoutuvat Suomeen ja suomalaiseen yhteiskuntaan.

Nykytila

Lappeenrannassa maahanmuuttajille on tarjolla erilaisia mahdollisuuksia opiskella suomen kieltä ja suomen kielellä.

Varhaiskasvatus ja perusopetus:

- Varhaiskasvatuksessa suomen kielen oppiminen ja omaksuminen tapahtuu toiminnallisuuden ja kielellisen vuorovaikutuksen kautta. Henkilökunnan tietoinen kielen mallintaminen arjessa tukee uuden kielen oppimista.
- Varhaiskasvatuksessa työskentelee viisi työllisyysvaroin palkattua kieli- ja kulttuuriavustajaa
- Esiopetuksessa ja perusopetuksessa järjestetään perusopetukseen valmistavaa opetusta.
- Perusopetuksessa maahanmuuttajataustaisille oppilaille järjestetään suomi toisena kielenä -opetusta.
- Kesämäen koulun kielipainotteiset luokat sekä Itä-Suomen suomalais-venäläinen koulu täydentävät tarjontaa tarjoamalla mahdollisuuksia englannin ja venäjän kielellä tapahtuvaan opiskeluun.
- Lappeenrannan perusopetuksessa järjestetään vieraskielisille oppilaille keskitetysti oman äidinkielen opetusta. Vuoden 2018 aikana ryhmiä on ollut 13, joista venäjän kielen ryhmiä 10. Lisäksi saksan, ruotsin ja arabian kielten ryhmät on pystytty järjestämään. Haasteena on pätevien opettajien löytäminen, mistä johtuen kaikkien suurimpien kieliryhmien äidinkielten opetusta ei pystytä tarjoamaan. Lisäksi aikataulut ja pitkät matkat voivat vähentää oman äidinkielen opetukseen osallistuvien määrää.
- Vain Itä-Suomen koulussa vieraskielisen oppilaan on mahdollista opiskella äidinkieltään (venäjä) opetussuunnitelman mukaisesti osana lukujärjestyksen mukaista koulutyötä.
- Koulunuorisotyön (Lape-hanke, strategiahanke) yhtenä merkittävänä kohderyhmänä on ollut eri maista lähtöisin olevat maahanmuuttajanuoret. Nuoria koululaisia on kaikissa kouluissa eri maista ja pääosa maahanmuuttajista on venäjänkielisistä maista (noin 70 %).

Ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus maahanmuuttajille:

- Seurakuntaopisto järjestää ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaa koulutusta maahanmuuttajille.
- Samossa järjestetään ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta (Valma), jossa maahanmuuttajat ja kantasuomalaiset opiskelevat yhdessä. Valma on ensisijaisesti tarkoitettu perusopetuksen päättäneille ja muille ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa

oleville, jotka tarvitsevat opiskeluvalmiuksien vahvistamista sekä ohjausta ja tukea koulutuksen ja ammatin valinnassa. Valma soveltuu näin hyvin maahanmuuttajataustaisille henkilöille, jotka ovat hakeutumassa toisen asteen ammatillisiin koulutuksiin eri koulutusaloille.

Lukiokoulutus:

- International Baccalaureate (IB) -tutkinnon voi suorittaa Lappeenrannan Lyseon lukion yhteydessä toimivassa Etelä-Karjalan IB-lukiossa, jossa järjestetään IB-lukiokoulutusta Imatran yhteislukion ja Lappeenrannan Lyseon lukion yhteistyönä. Opetuskielenä on englanti.
- Itä-Suomen suomalais-venäläisen koulun lukio toimii yhteistyössä Lyseon lukion kanssa. Lukiossa suomea voi opiskella suomi toisena kielenä -oppimäärän. Itä-Suomen koulun lukio sopii opiskelupaikaksi suomalaisille peruskoulussa A-venäjää opiskelleille, venäjää äidinkielenään puhuville tai venäjää osaaville maahanmuuttajanuorille, joilla on riittävä suomen kielen taito.
- Uusi lukiolaki antaa mahdollisuuden suorittaa suomalainen ylioppilastutkinto englannin kielellä, lukiokoulutus kuitenkin suomenkielinen LPR:ssa.

Sampo:

- Sampon eri koulutusaloilla opiskelee keskimäärin noin 40 eri kansalaisuutta edustavaa maahanmuuttajataustaista henkilöä.
- Eniten maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita on kotoutumis- ja valmentavan koulutuksen lisäksi sosiaali- ja terveysalalla, käsi- ja taideteollisuusalalla, puhtaus-, kiinteistöpalvelu- ja rakennusala sekä liiketalouden opinnoissa.

Kotoutumiskoulutus:

- Saimaan ammattiopisto Sampo järjestää Etelä-Karjalan alueella Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen rahoituksella kotoutumiskoulutusta maahanmuuttajille. Koulutukseen valittavilta opiskelijoilta edellytetään latinalaisen aakkoston hallintaa. Moduuleittain etenevän kotoutumiskoulutuksen tavoitetaso on toimiva peruskielitaito (B1.1). Koulutukseen osallistuvien on halutessaan mahdollisuus saada kielitaidostaan yhteismitallinen arvio osallistumalla yleisen valtakunnallisen kielitutkinnon keskitason kokeeseen, mikä on yksi osa kotoutumiskoulutusta.

Suomen kielen opetus aikuisille

- Etelä-Karjalan kansalaisopisto (EKKO) järjestää maahanmuuttajien suomen kielen intensiivistä päiväopetusta, luku- ja kirjoitustaidon opetusta sekä suomen kielen iltaopetusta aikuisille maahanmuuttajille.
- Kansalaisopisto on Lappeenrannassa ainoa oppilaitos, joka tarjoaa suomen kielen iltaopetusta. Intensiiviset päiväkurssit tarjoavat myös ei-työttömille (kotiäidit, opiskelijat, työlliset ym.) mahdollisuuden osallistua kotoutumiskoulutukseen rinnastettavaan omaehtoiseen kielikoulutukseen. Syksystä 2018 alkaen EKKO järjestää maahanmuuttajille luku- ja kirjoitustaidon koulutusta.

Kehittämiskohteet

- suomen kielen taitotason riittävyys opiskeluun (siirtymävaihe valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen) ja toisen asteen opintoihin siirtyminen (ratkaisuehdotus opettajien kieli- ja kulttuuritietoisuuden opetuksen osaamisen lisääminen)
- kielitaidon puute on vuosittain estänyt perusopetuksen päättötodistuksen saamisen muutamilta nuorilta tai päättötodistus on annettu puutteellisena.

- perheiden kotouttaminen ja osallistaminen, suomen kielen käyttäminen myös vapaa-ajalla (ratkaisuehdotus tiiviimpi yhteistyö ja tapaamiset huoltajien kanssa, maahanmuuttajaperheille kohdennetut vanhempainillat)
- erityistä tukea tarvitsevat maahanmuuttajataustaiset oppilaat
- sopivan S2-oppimateriaalin saatavuus
- ongelmakohta: kotimaassaan peruskoulun suorittanut 16-vuotias ei Suomessa pääse kotoutumiskoulutukseen
- opettajien kieli- ja kulttuuritietoisuuden vaihtelu
- kuinka tavoitetaan katveeseen jäävät maahanmuuttajataustaisten henkilöt, jotka ovat töissä Suomessa (ns. työperäiset maahanmuuttajat)
- suomen kielen taitoa edellytetään työelämässä, mikäli suomen kielen taito jää vaillinaiseksi, on syrjäytyminen todennäköisempää
- miten toteutetaan kotoutumisajan ylittäneiden maahanmuuttajien (maksuton) luku- ja kirjoitustaidon opetus (täysi valtionrahoitus vain, jos koulutus on kirjattu kotoutumissuunnitelmaan)
- haaste (ja joissakin tilanteissa myös ratkaisu): OKM:n hankerahoitusta käytetään aikuisten maahanmuuttajien opetuksen järjestämisessä
- Suomeen jäävien korkeasti koulutettujen maahanmuuttajien ja heidän perheidensä kannustaminen suomen kielen opintoihin ja opintojen jatkamiseen (keskitason YKI-testin jälkeen) sekä edistyneiden opetusryhmien tarjonnan puuttuminen (kielitaitotaso B2-C1)

Ratkaisuesitykset

- opettajien kieli- ja kulttuuritietoisuuden opetuksen osaamisen lisääminen kaikilla asteilla
Tähän vastaa perusopetuksessa strategiahanke, jolla pyritään vastaamaan koulutustarpeeseen
- S2 -opetuksen kehittäminen perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa
- tiiviimpi yhteistyö ja tapaamiset huoltajien kanssa, maahanmuuttajaperheille kohdennetut vanhempainillat
- koulunuorisotyön kehittäminen kohtaamaan maahanmuuttajataustaisia nuoria ja tukemaan heidän kotoutumistaan sekä kielitaidon kehittymistä (Lape-hanke, strategiahanke)
- OKM:n hankerahoituksen käyttäminen aikuisten maahanmuuttajien opetuksen järjestämisessä. Yhteistyö koulutuksen järjestäjien kesken.
- Maahanmuuttajien vapaa-ajan kotoutumisen vahvistaminen yhdessä Eksoten maahanmuuttopalveluiden kanssa.
- selvitetään, miten kotoutumisajan ylittäneiden maahanmuuttajien (maksuton) luku- ja kirjoitustaidon opetus järjestetään (täysi valtionrahoitus vain, jos koulutus on kirjattu kotoutumissuunnitelmaan)
- <http://www.eksote.fi/sosiaalipalvelut/maahanmuuttajat/alkukartoitus-ja-kotoutumissuunnitelma/Sivut/default.aspx>
- Suomeen jäävien korkeasti koulutettujen maahanmuuttajien ja heidän perheidensä kannustaminen suomen kielen opintoihin ja opintojen jatkamiseen (keskitason YKI-testin jälkeen) sekä edistyneiden opetusryhmien tarjonnan puuttuminen (kielitaitotaso B2-C1).
Selvitetään, onko työperäisillä maahanmuuttajilla tarve järjestää suomen kielen opintoja.
- Liittymäkohdat 8. Jatko-opinnot ja nivelvaiheet kappaleeseen, joissa keskeisenä tuen tarvisijoina oppimisen nivelvaiheiden siirtymisessä ovat maahanmuuttajat puutteellisen kielitaidon takia.

7.3. Tiede- ja tutkimuspainotteinen oppiminen

Tavoite

Vahvistamme oppijan innostusta, kiinnostusta ja tutkivaa asennetta erilaisten ilmiöiden tutkimiseen hyödyntäen "Pihkanpurijoiden asiantuntijaverkostoja" ja monipuolisiin yhteistyöverkostoihin kytkeytyvää oppimista.

Kasvatamme kestävän tulevaisuuden tekijöitä tutustuttamalla heidät laaja-alaisesti ja monitieteisesti tiedemaailmaan. Herätämme oppilaissa ja opiskelijoissa sukupuolesta riippumatta kiinnostusta myös lumate-aineisiin ja saamme heitä hakeutumaan matemaattis-luonnontieteellisten aineiden jatko-opintoihin.

Nykytila

Uudistuneiden opetussuunnitelman perusteiden myötä tutkiva oppiminen, projektioppiminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet ovat tulleet tullut osaksi oppilaan oppimista lasten ikä- ja kehitystason huomioivalla tavalla. Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä lukion opetussuunnitelmat ohjaavat ja korostavat tiede- ja tutkimuspainotteisessa opetuksessa oppilaan omaa aktiivisuutta. Lapsia kannustetaan ja rohkaistaan tutkivaan ja kokeilevaan työtapaan. Varhaiskasvatuksesta alkaen omien havaintojen tekoon kannustetaan ihmettelyn ja ilmiöiden tutkimisen kautta. Monipuoliset elämykset ja kokemukset tiedemaailman ilmiöistä ovat tärkeitä, niiden kautta kiinnostus eri tieteenalojen aitojen tutkimuskohteiden tutkiminen lähtee oppilaan oman kiinnostuksen kautta. Vähitellen oppilaan kasvaessa harjoitellaan tutkimusprojekteissa työtapa, jossa jäljitellään tutkijan tapaa toimia: Etsitään tutkimuskohteita ja ilmiöitä, tehdään tutkimuskysymyksiä, kerätään ja analysoidaan aineistoa, tehdään johtopäätöksiä ja päätelmiä. Keskeisenä tavoitteena oppiaineiden sisältötavoitteiden lisäksi on kehittää ajattelutaitoja ja laaja-alaisia taitoja. Oppilaita ohjataan analyyttisyyteen, kriittisyyteen ja luovuuteen sekä soveltamaan tietoja ja taitoja uusissa, erityisesti sosiaalisen vuorovaikutuksen tilanteissa.

Lappeenrannan varhaiskasvatuksessa noudatetaan pedagogisen toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa lasten mielenkiinnon kohteista lähtevää ja osallisuuden huomioivaa projektioppimisen mallia. Vuonna 2018 LUMA-keskus on kouluttanut henkilöstöä luonnonilmiöiden tutkimiseen lasten kanssa. Esiopetus on mukana Junior University- hankkeessa. Lappeenrannan perusopetuksessa on Lumate -linja Sammonlahden koululla ja Science -painotus Lauritsalan koululla. Molemmissa luonnontieteellinen painotus muodostuu käytännössä perusopetuksen opetussuunnitelman mahdollistamista valinnaisaineista. Lappeenrannan Lyseon lukiossa on aloitettu syksyllä 2017 lukion sisäinen LUMA -linja. Linjalla on opiskelijoita noi 25-30 vuosiluokkaa kohden.

Tiede- ja tutkimuspainotteiseen opiskeluun liittyen suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään aktiivisesti paikallisia olosuhteita ja mahdollisuuksia. Tässä yhteydessä on luonnollista tehdä tiivistä yhteistyötä Junior University -mallin osalta ja luoda mallista sellainen, että se tuottaa tarvittavan hyödyn luonnontieteellisesti painottuville lukio-opiskelijoille ja toteuttaa mahdollisuuden painotukseen yksilöllisinä opinto-polkuina, jotka sisältyvät Junior University -kokonaisuuteen. Erityistehtävän hakeminen mahdollistaisi Junior Universityn.

Junior University -toimintamalli on kehitteillä, jota pilotoidaan lukuvuonna 2018-19 ja syksystä 2019 alkaen se vakiinnutetaan esiopetuksen ja koulujen sekä lukioiden toimintaan ja lisätään Lappeenrannan kaupungin opetussuunnitelmiin. <https://www.lut.fi/yhteistyö-ja-palvelut/palvelut-oppilaitoksille/lut-junior-university>

Kosmetiikan kemia on Junior University toiminnan lisäksi hyvä esimerkki Lappeenrannan kaupungin strategiahankkeesta, jossa lumate-aineiden tutkimukseen ja tuotekehitykseen

herätetään oppilaiden kiinnostus monitieteisesti ja oppilaiden omaa elämää lähellä olevien ilmiöiden tutkimisen ja tuotekehittelyn kautta.

Perusopetuksen oppilaiden tukena Etelä-Karjalan kesäyliopisto on useita vuosia järjestänyt kesäkuussa Lasten kesäyliopiston eli viikon mittaisen lasten tiedekasvatukseen keskittyvän maksullisen leirin. Kesäyliopisto laajentaa mielellään toimintaansa lasten tiedekasvatuksen alalla myös koulupäivän yhteydessä toteutettaviin kerhoihin tai muuhun vastaavaan toimintaan. Lasten kesäyliopisto on tähän mennessä suunnattu 8-12 -vuotiaille, mutta kohderyhmiä ja toimintaa voidaan laajentaa tarpeen mukaan myös muihin ikäluokkiin.

Kehittämiskohteet

Oppilaitosyhteistyön tiivistäminen eri asteiden välillä. Junior University-toiminnan ja yliopistoyhteistyön laajamittainen käynnistäminen ja vakiinnuttaminen. LUMATE-alojen ja liiketaloustieteen lisäksi myös muiden tieteen ja tiedonalojen huomioiminen tiede- ja tutkimuspainotteisessa oppimisessa. Monipuolisten tutkimuskohteiden etsiminen, jotka ovat lähellä lasten ja nuorten jokapäiväistä elämää.

Opettajien osaamisen ja yhteistyövalmiuksien turvaaminen (mm. tiimityön, verkostoyhteistyön sekä oppilaiden osallisuutta ja toimijuutta vahvistavien pedagogisten taitojen turvaaminen). Strategiseen toimintaan sitoutuminen.

Tiede- ja tutkimuspainotteisen oppimisen edellyttämän INFRA:n varmistaminen (mm. kunnolliset ja riittävät tietokone- ja tutkimuslaitteistot sekä ohjelmistot ja tietoliikenneyhteydet).

Lasten ja nuorten loma-aikoina tarjottavan toiminnan laajentaminen yhteistyössä Etelä-Karjalan kesäyliopiston, LUMA-keskus Saimaan, Saimaan mediakeskuksen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Asiantuntijaverkoston kokoaminen ja toiminnan organisoiminen siten, että asiantuntijat eivät kuormitu liikaa lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden kysymyksistä ja yhteydenotoista.

Maker-kulttuurin edistäminen: Tutkimuspainotteisessa oppimisessa on myös ns. Maker-toiminnalla (värkkääminen) tärkeä rooli. Tällöin tärkeitä oppimisen lähtökohtia ovat oppijälähtöisyys sekä tekemällä ja kokeilemalla oppiminen. Oppiminen voi tapahtua luokkayhteisön lisäksi myös epämuodollisessa kontekstissa kuten harrastajayhteisössä tai vertaisilta oppien. Keskeisiä lähtökohtia oppimisessa ovat luovuus, keksiminen, sinnikäs yrittäminen, teknologialla leikkely ja käytännön projektien kautta toteutuva oppiminen.

Yksilöllisten ja joustavampien opintopolkujen luominen, jossa toisessa oppilaitoksessa suoritettujen opintojen hyväksilukeminen mahdollistuu joustavasti.

Oppiainerajat ylittävien opintojen toteuttaminen erityisesti yläkouluissa ja lukioissa.

Tutkimus- ja tiedepainotteisen lukiolinjan kehittäminen, tiedepainotteisen lukiokoulutuksen painotuksen erityistehtävän hakeminen, mikäli kehitystyö antaa sille edellytykset.

Ratkaisuesitykset

Merkittävin tiede- ja tutkimuspainotteisen opetuksen kokonaisuus perusopetuksessa tällä strategiakaudella (2017-2021) on LUT-yliopiston kanssa yhdessä kehitettävä ja toteutettava Junior University-toimintamalli. Syksystä 2019 alkaen Lappeenrannan kaupungin neljä ikäluokkaa esi- ja perusopetuksessa (esiopetus, 3.-luokka, 5.-luokka ja 8.-luokka / yli 2000 oppilasta) opiskelee joka vuosi monialaisesti ja tutkimuslähtöisesti puhtaaseen veteen ja energiaan, kiertotalouteen sekä kestävään liiketoimintaan liittyviä ilmiöitä. Lukioon Junior University -toiminta laajenee strategiakauden aikana, jolloin keskeisenä on tiivis yhteistyö LUT-yliopiston kanssa lukiokurssien

toteuttamisessa. Samalla kehitetään uuden lukiolain ja tulevan lukion uuden opetussuunnitelman tavoitteita oppiainerajoja ylittävistä opinnoista.

Yhteistyörakenteita oppilaitosten, yritysten sekä mm. LUMA-keskus Saimaan kanssa selvennetään ja yhteistyötä lisätään. Oppimisympäristöjen ja -välineiden yhteiskäyttöä kehitetään.

Keinoja tavoitteen saavuttamiseksi ovat muun muassa yksilöllisemmät ja joustavammat opintopolut kaikilla asteilla, oppiaine- ja oppilaitosrajat ylittävät opinnot sekä entistä tiiviimpi yhteistyö korkeakoulujen kanssa. Opintojen hyväksilukeminen mahdollistetaan. Lukioiden ja korkeakoulujen yhteistyövelvoite takaa jokaisella opiskelijalla mahdollisuuden tutustua korkeakoulutukseen jo lukioaikana.

Erillisen lukiokoulutuksen tiedelinjan selvitystyö on valmistumassa tammikuussa 2019. Selvitystyön tuloksena ehdotetaan erillisen tiedelinjan suunnittelun jatkamista lukion uusiutuvan opetussuunnitelman ja lainsäädännön uudistumisen vaatimusten mukaisesti ja mahdollisen tiedepainotteisen lukiokoulutuksen erityistehtävän hakemista myöhemmin. Tässä yhteydessä olisi luonnollista tehdä tiivistä yhteistyötä Junior University -mallin osalta ja luoda mallista sellainen, että se tuottaa tarvittavan hyödyn luonnontieteellisesti painottuville lukio-opiskelijoille ja toteuttaa mahdollisuus painotukseen yksilöllisinä opinto-polkuina, jotka sisältyvät Junior University -kokonaisuuteen.

Opettajien pedagogisen osaamisen lisääminen oppimisprojektien asiantuntijayhteistyössä ja asiantuntijaroolin kirkastaminen. Asiantuntijan rooli ei ole antaa ratkaisuja ja valmiita vastauksia vaan mallintaa asiantuntijoiden tapaa toimia sekä ohjata oppijaa löytämään ratkaisuja. Asiantuntijuuden laaja määritelmä: asiantuntijana varsinkin pienille oppijoille tutkijoiden lisäksi voivat toimia esimerkiksi huoltajat, sukulaiset, vanhemmat oppilaat ja sisarukset, eri ammattien edustajat ja eri alojen opiskelijat.

Maker-toiminnan ja -tilan/oppimisympäristön kehittäminen kaupungissa. Kierrätysmateriaalin hyödyntäminen värkkäämisessä, epämuodolliset kontekstit osaksi oppimista, harrastajayhteisöjen ja oppimisen yhdistäminen. Liittymäkohdat kasvua ja osaamista -strategiaohjelmaan.

7.4. Osallisuus

Tavoite

Päiväkoti ja koulu nähdään osana kasvuyhteisöä. Perusopetus on kirjannut strategiseen toimeenpanosuunnitelmaansa tavoitteeksi huoltajien voimaantumisen kodin ja koulun yhteistyöstä. Varhaiskasvatuksen strategiseen toimeenpanosuunnitelmaan on kirjattu, että lapsilla on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa opetuksen sisältöön omien mielenkiinnon kohteidensa kautta. Kasvatusyhteistyö näkyy huoltajia osallistavina toimintatapoina, jotka suunnitellaan vuosittain huoltajien kanssa.

Ylläpidetään ja kehitetään edustuksellisen osallisuuden ja vaikuttamisen rakenteita (mm. oppilaskunnat, nuorisovaltuusto, lasten parlamentti).

Kehitetään henkilöstön kykyä osallistavaan vuorovaikutukseen lasten ja nuorten kanssa, jotta dialogisuus sekä pedagoginen sensitiivisyys toteutuisivat arjen toiminnassa ja opetustilanteissa.

Kehitetään lasten ja nuorten keskinäistä vuorovaikutusta ja osallisuutta, mikä vahvistaa hyvinvointia ja vähentää kiusaamista. Lapsia ja nuoria ohjataan osallisuuteen, mikä tarkoittaa sosiaalisen luottamuksen kokemusten, valmiuksien sekä mahdollisuuksien tarjoamista.

Nykytila

Lasten ja nuorten mahdollisuudet kokea osallisuutta sekä osallistua ovat sidoksissa yhteiskunnassa vallitseviin käsityksiin, arvoihin ja asenteisiin. Lasten ja nuorten osallisuudesta on säädetty varhaiskasvatus-, perusopetus- ja nuorisolaissa sekä eri asteiden opetussuunnitelmissa.

Käsitykset kasvatuksesta, lapsesta, lasten toimijuudesta ja osallisuudesta heijastuvat päätöksentekoon sekä koulutuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Lasten osallisuuden kokemukset ja osallistumismahdollisuudet realisoituvat päivittäin opetuksessa ja vuorovaikutuksessa.

Varhaiskasvatuksessa osallisuuden lähtökohtana ovat kokonaisvaltaiset, todellisen maailman ilmiöt. Lapsilla on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa opetuksen sisältöön omien mielenkiinnon kohteiden kautta. Kasvatusyhteistyö näkyy huoltajia osallistavina toimintatapoina, jotka suunnitellaan vuosittain huoltajien kanssa.

Opetuksessa osallisuus integroi lapsia ja nuoria opiskeluun ja yhteiskuntaan, parantaa heidän arvosanojaan, terveyttään sekä terveystietoisuutta ja koettua hyvinvointia. Se toimii tärkeänä suojaavana tekijänä mm. päihde-, mielenterveys- ja sosiaalisissa ongelmissa.

Metkun DOC – paja tarjoaa haja-asutusalueen lapsille kokemuksia ja maistiaisista eri taiteen ja harrastamisen lajeista, välittää digiosaamista ja opettaa monilukutaitoa. Pajassa alakoululaiset tekevät ja kokevat eri taiteen lajeja, samalla kun dokumentoivat ja kommentoivat tekemisiään mediataiteilijan kanssa. MediaDoc-tunneilla tutustutaan taitelijan kanssa erilaiseen taide- ja kulttuurisisältöiseen luovaan toimintaan ja harrastuksiin lasten toiveiden mukaisesti, tehdään yhdessä taidetta ja dokumentoidaan sitä samalla. Tarkoitus on kommentoida lasten arkiympäristöä ja mielenkiinnon kohteita, luoda vuorovaikutusta ja etsiä vaikuttamisen kanavia taiteen menetelmin ja niitä dokumentoiden.

Kehittämiskohteet

Henkilöstön vuorovaikutusosaamisen edelleen kehittäminen. Huomion kiinnittäminen lasten ja nuorten keskinäisen vuorovaikutuksen laatuun ja ryhmien sisäiseen osallisuuteen.

Rakenteellisten ja edustuksellisten osallisuuden foorumien kehittäminen.

Lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksien parantaminen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Osana strategiarahoitusta nuorisotoimeen on palkattu osallisuuskoordinaattori vuosille 2019-2021. Osallisuuskoordinaattori edistää kaikkien lappeenrantalaisten lasten ja nuorten osallisuutta sekä tukee nuorten aktiivista kansalaisuutta ja heidän omaehtoista toimintaa. Osallisuuskoordinaattori työskentelee oppilaskuntatoiminnasta vastaavien opettajien sekä vaikuttajaryhmien ohjaajien apuna ja tukena, kehittäen oppilaskuntatyölle paikallista asiantuntijaverkostoa ja järjestäen oppilaskuntatoiminnan ohjaajille suunnittelu- ja koulutustilaisuuksia. Koordinaattori tukee ja kehittää edelleen oppilaitosten jo olemassa olevia omia osallisuusrakenteita ja välittää hyviä käytäntöjä eri yksiköiden välillä. Koulujen oppilaskuntien ja edustuksellisten vaikuttajaryhmien (nuorisovaltuusto ja lasten parlamentti) väliselle yhteistoiminnalle luodaan rakenne ja näin laajennetaan vaikuttamismahdollisuuksia huomattavasti nykyistä suuremmalle joukolle lapsia ja nuoria suhteessa kunnalliseen päätöksentekoon ja omaan elinympäristöön. Koordinaattori jalkauttaa Unicefin lapsiystävällinen kunta- toimintamallia eri toimipisteisiin ja tekee tiivistä yhteistyötä oppilaskuntien kanssa. Tavoitteena on myös kokeilla uusia menetelmiä nuorten ja kuntalaisten osallisuuskokemusten ja vaikuttamismahdollisuuksien parantamiseksi.

Ratkaisuesitykset

Vahvistetaan lasten ja nuorten sekä heidän huoltajien osallisuutta. Vahvistetaan toimintakäytäntöjä, joissa huoltajat tukevat lapsen oppimista. Kehitetään osallistavia toimintatapoja kodin ja koulun/varhaiskasvatuksen yhteistyöhön.

Hyödynnetään tiimioppimisen mallia varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Tiimioppimisella tarkoitetaan yhteistoiminnallista, vuorovaikutuksellista ja vastuullista oppimismetodia, johon liittyy sekä yksilö- että yhteisötason prosesseja. Tiimioppimisessa kaikki ryhmän jäsenet vaikuttavat toistensa oppimiseen. Tällainen työskentely asettaa yksilöille osallistumisvastuun.

Henkilöstön vuorovaikutustaitoja kehitetään järjestämällä koulutusta:

Pedagoginen sensitiivisyys -koulutus varhaiskasvatuksessa

- Pedagoginen sensitiivisyys määrittää aikuisen kyvyksi säädellä ryhmän ilmapiiriä myönteiseksi huomaamalla lasten aloitteet ja viestit sekä jatkamaan aloitteita lapselle mielekkäällä tavalla. Koko lapsiryhmään kohdistuvan sensitiivisyyden oletetaan tukevan lapsia stressivasteiden säätelyssä ja sisäisen tilan vakauttamisessa sekä sitä kautta lisäävän heidän sosiaalista hyvinvointia ja oppimista. Samalla toivomme, että se lisää aikuisten työhyvinvointia tuomalla työhön lisää merkityksellisyyden ja onnistumisen kokemuksia.

Ihmeelliset vuodet- menetelmän koulutus ja käyttöönotto varhaiskasvatuksessa

- Menetelmän avulla on tarkoituksena edistää myönteisiä kasvatusten menetelmiä ja auttaa kasvattajia käsittelemään lasten käyttöhäiriöitä

Ratkaisukeskeiseen lähestymistapa.

- Koulutus antaa osallistujille kannustavia ja konkreettisia käytännön työkaluja erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin, motivointiin, innostamiseen ja ongelmien ratkaisuun. Ratkaisukeskeiset menetelmät auttavat työntekijää löytämään työniloa omaan työhönsä. Tavoitteena on jokaisen koulutukseen osallistuvan työtaitojen kehittyminen, mutta myös osaamisen jakaminen ja työkavereiden tukeminen omassa työyhteisössä.

Kokeillaan päiväkotien /pph alueiden lasten raati toimintaa (edustuksellinen osallistuminen) vuosina 2019 ja 2020.

Osallisuustoimintamallin vakiinnuttaminen osaksi jokapäiväistä toimintaa eri yksiköissä.

Selvitetään mahdollisuus hyödyntää Metkua laajemmin lasten ja nuorten ajatusten kokoajana ja tiedon saattamisessa päätöksentekijöiden tietoon.

8. Jatko-opinnot ja nivelvaiheet

Tavoite

Tavoitteena on saada kaikille opiskelijoille sujuvat siirtymät kaikissa nivelvaiheissa. Tarjotaan mahdollisuus keskittyä opintoihin, jotka motivoivat. Systeminä voisi olla ameebamainen muoto, jossa ei olisikaan siirtymiä, vaan oppiminen etenisi sujuvasti eri vaiheiden yli/ohi/läpi. Siirtymät olisi näin luontevia ja onnistuisivat joustavasti eri elämänvaiheesta toiseen. Tarjotaan oppilaalle mahdollisuus kerätä kokemuksia osallistumalla 2. asteen opintoihin ja työelämään. Muualla hankittu osaaminen ja tieto pystyttäisiin tunnistamaan joustavasti.

Nykytila

Esiopetuksesta kouluun nivelvaihe on toimiva. Tutustumiset 2. asteelle ovat olleet toimivia. Siirtopalaverit ovat olleet hyödyllisiä ja niitä on toteutettu.

Ohjaamon palvelut ovat saatavilla kaikille alle 30-vuotiaille. Ohjaamosta saa apua, neuvontaa ja palvelua koulutuksen, työelämän ja arjen hallinnan haasteisiin. Nuorisotoimi tarjoaa nuorille ensimmäisiä työkokemuksia kesätyön eri muodoissa. Koulunuorisotyöntekijät motivoivat nuoria koulumaailmassa pysymään opintojen parissa. Nuorisotila Rientolan- kurssi (Joutsenon koulu) on valinnainen mahdollisuus tutustua nuorisotyöhön ja ohjaukseen ja yhteisölliseen tekemiseen.

Lukiokoulutus kokonaisuutena on Lappeenrannassa vetovoimaista. Kevään 2018 yhteishaussa ensisijaisesti kaupungin lukioihin hakeutuvia oli 423, kun aloituspaikkoja oli 360. Lappeenrannan lukiokoulutuksessa on varattu aloituspaikkoja puolelle ikäluokasta. Mikäli paikat eivät täyty, alin mahdollinen sisäänpääsykeskiarvo on 7,00. Viime vuosina paikat ovat täyttyneet ja keskiarvoraja on noussut ylös. Syksyllä 2018 Lappeenrannan kaupungin ylläpitämään lukioon edellytettiin keskiarvoa 7,83. Lukiokoulutuksessa yleisesti viihdytään hyvin, ohjausta ja oppimisen tukea on tarjolla.

Kesäyliopisto (Kesyli) tarjoaa avoimen yliopisto-opetuksen opintoja niillä aloilla, joita ei maakunnassamme muuten ole tarjolla. Opintoja voi suorittaa osissa omalla paikkakunnalla ja myöhemmässä vaiheessa voi hakeutua yliopiston kirjoihin. Joutsenon opisto tarjoaa vaihtoehdon ylioppilastutkinnon suorittamisen jälkeen korkeakoulu- ja yliopisto-opintoihin valmentautumiseen. Opistossa on mahdollista suorittaa yleissivistävien opintojen ja akateemisten opiskelutaitojen lisäksi kasvatustieteen, psykologian, erityispedagogiikan, yhteiskuntatieteiden ja filosofian, englannin ja japanin kielen perusopinnot. Saimia ja Lappeenrannan - Lahden teknillinen yliopisto tarjoavat avoimen korkeakoulun ja yliopiston opetusta omilla koulutusaloillaan.

Kehittämiskohteet

Alakoulusta yläkouluun siirryttäessä toivotaan samaa tiedonsiirtolomaketta käytettäväksi koko kaupungissa. Peruskoulun ja 2. asteen vaatimustasoissa on epäjatkuvuutta. Tiedot ja taidot eivät kaikkien osalta ole sillä tasolla, että 2. asteen opinnoille olisi hyvät lähtökohdat. Auttaminen ja tuki on tultava riittävän ajoissa. Putoamisen jälkeen ollaan jo myöhässä.

Valmistava opetus ei ole riittävä yläkouluikäisenä maahan muuttaneelle. Maahanmuuttajien ohjaus on haasteellista, jos kielitaito ei ole riittävä. Opiskelupaikkoja heille tarjolla vain ammattiopiston Valma. Lukioon valmistavan opetuksen tarjoamisen tarve tulee selvittää.

Tarvitaan linja, joka olisi tarkoitettu maahanmuuttajille, jossa voi suorittaa peruskoulun loppuun iästä huolimatta. Tarve olisi myös maahanmuuttajien valmistavalle lukiokoulutukselle. Hakijoiden toiveet koulutuskohteista ja aloituspaikat eivät kohtaa. Alueelle tarvittaisiin ammatillinen erityisoppilaitos sekä koulutuspaikkoja taide-, liikunta-, pelialalle.

Lukiopaikkojen lisääminen opiskelijoiden jatko-opintotoiveiden toteuttamiseksi.

Kesylin haasteena on kurssimaksujen taso, joita on jouduttu nostamaan valtionosuuden ja kuntaosuuden pienentyessä. Joutsenon opiston haasteena on tunnettavuuden lisääminen alueen asukkaisiin nähden. Opistolla on kurssilaisia ympäri Suomen, mutta paikallisten tuntemus ei ole niin laajaa.

Tiedonsiirrot ovat haastavia ja niissä on kehitettävää.

Ratkaisuesitykset

Otetaan käyttöön koko kaupungin yhteinen tiedonsiirtolomake 7. luokalle siirryttäessä.

Lisätään oppilaan itsearviointiin 2. asteen opiskeluvalmiuksien osio, jota täydennetään yläluokkien ajan. Opiskelijoille realistiset kuvaukset oppilaitosten eroista. Opinto-ohjaajien tunnilla käydään läpi eri oppilaitoksia ja toteutetaan vierailuja. Tuodaan esille opiskelutaitojen merkitys. Jokainen voi vaikuttaa itse omaan vireyteen, kuten uni, liikunta ja ravinto.

Vertaismentorointia nuorelta toiselle nuorelle kehitetään ja laajennetaan (strategiahanke). Tästä esimerkkinä voi olla läksyparkki, joka toteutetaan nuoren vetämänä esim. nuorisotilalla.

TET- harjoittelut käyttöön myös lukioihin ja puolestaan perusopetuksen oppilailta mahdollista osallistua myös lukion tunneille.

Lukioiden jälkiohjausvelvoitteen kehittäminen ja mallin rakeentaminen, johon mm. lukion jälkeen välivuotta pitävillä on mahdollisuus osallistua. Ohjausta, neuvontaa ja tarpeeseen sopivaa palvelua on saatavilla kaikissa elämänvaiheissa riippumatta siitä missä on kiinnittyneenä. Jokaiselle nuorelle taataan ohjaamotakuu.

Erityisen tuen koulutuksia ja ammatillista erityisopetusta tarvitaan lisää.

Eri oppilaitoksissa työskentelevän henkilöstön yhteiset messut, jotka edistävät yhteisen työn tekemistä. Yhteinen vesopäivä kaikille koulutusalojen toimijoille. Syksyllä 2019 (marraskuussa) perusopetus järjestää yhteisen opettajien vesopäivän, johon muut toimijat ovat tervetulleita. Tästä tulevien kokemusten perusteella on mahdollista kehittää toimintaa enemmän messutyypiseksi ja säännöllisin väliajoin toteutettavaksi.

Selvitetään tarkemmin millaiset syyt johtavat toisen asteen opintojen keskeyttämiseen, sekä tarvitaanko lisää keinoja toisen asteen opiskelijoiden opintojen tukemiseksi. Syvennetään perusasteen ja toisen asteen välillä vuoropuhelua, jolla varmistetaan tarvittavien perustaitojen riittävä osaaminen toisella asteella.

Selvitetään mikä on tosiasiallinen tarve aikuisten perusopetuksen järjestämiseen. Samalla arvioidaan lukiokoulutukseen valmistavan opetuksen tarve ja tarpeelliset resurssit.

Päätetään linjata, että lukion aloituspaikkoja on 50 % peruskoulun päättävän ikäluokan koosta tai vähintään 360 paikkaa. Lisäksi peruskoulun päättötodistuksen keskiarvon tulee olla vähintään 7,00.

9. Viestintä

Tavoite

Lappeenrannan lasten ja nuorten palvelut sekä kaupungin ulkopuoliset eri koulutusasteiden järjestäjät saavat viestittyä tehokkaasti kohderyhmiä toiminnastaan. Sisäisessä viestinnässä oleellista on sen sujuvuus ja toimivuus. Ulkoisessa viestinnässä lisätään toiminnasta viestimistä ja erityisesti kehitetään toiminnan ja kehitystyön kuvaamista. Lasten ja nuorten palveluista viestimällä markkinoidaan samalla Lappeenrannan kaupunkia asuinpaikkana. Viestinnässä noudatetaan kaupungin [viestintäohjetta](#).

Nykytila

Lappeenrannan kaupungin lasten ja nuorten palvelujen ja eri oppilaitosten viestintä voidaan jakaa sisäiseen ja ulkoiseen viestintään.

Sisäinen viestintä tarkoittaa viestintää, jossa henkilökunta, opiskelijat ja huoltajat viestivät toisilleen perinteisten puhelujen lisäksi sähköpostilla, Wilmalla, WhatsApp -sovelluksella, Lyncillä ja Skypellä. Wintra, M-Files, Pedanet ja Googlen ympäristöt toimivat tiedostojen jakamisessa ja yhteistyöskentelyssä.

Ulkoinen viestintä tarkoittaa viestintää, jossa tavoitteena on tuoda palvelut näkyväksi päiväkotij- ja kouluyhteisön ulkopuolelle. Ulkoisessa viestinnässä käytetään mm. kotisivuja, Peda.net -ympäristöä, blogeja, sosiaalisen median kanavia kuten Facebook, Instagram, Snapchat ja Twitter. Sosiaalisen median kanavien käyttö on lisääntynyt, koska halutaan viestiä niissä kanavissa joita lapset, nuoret ja huoltajat muutenkin käyttävät. Käytössä on yhteinen #LPRoppi -kanavatunniste, eri toimijat käyttävät paljon omia tunnisteita. Lisäksi käytössä on perinteisesti taitettuja esitteitä niin sähköisesti kuin paperisena.

Viestintä on osittain koordinoitua kaupungin toimesta, osittain eri toimijat ovat luoneet omia viestintäväyliä ja ottaneet eri kanavia käyttöön.

Konsernihallinnon viestintätiimin markkinointi- ja viestintäsuunnittelija (Hysin=Hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen asiantuntijaviestijä) tukee viestinnän ja markkinoinnin asioissa. Hän on siis substanssiosaajien asiantuntijatuiki viestinnän ja markkinoinnin asioissa. Käytännössä suunnittelijan työtehtävä pitää sisällään muun muassa tiedotteiden laatimista (pohjatekstitt/tiedot substansseilta) ja julkaisemista, neuvoa jonkin asian viestimiseen (miten asia julkistetaan, kanavat, aika jne), tukea verkkoviestintään (uuden sivun/sivuston luominen, nykyisten muokkaaminen). Viestintä tarjoaa tukea myös erilaisten esitteiden tekemisessä ja brändäyksessä.

Tietohallinto koordinoi teknologia-alustojen kehitystyötä ja käyttöönottoa.

Kehittämiskohteet

Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten huoltajien opastaminen Wilman käyttämiseen.

Linjaukset siitä, kuinka tiedostojen tallentaminen ja jakaminen kaupunkiorganisaation sisällä hoidetaan jatkossa.

Monipuolisen pedagogisen dokumentoinnin mahdollistaminen. Riittävät välineet ja oikeudet reaaliaikaisen viestinnän tekemiseen esim. sosiaalisessa mediassa

Some-periaatteiden laatiminen henkilöstölle ja nuorille.

Tietoturva, yksilönsuoja ja GDPR-vaatimukset huomioitava kaikessa toiminnassa

Yhteisen linjan päättäminen Lappeenrannan koulujen kotisivuille Peda.net -ympäristön käytön vähentyessä.

Kaupungin ulkopuolisten oppilaitosten ja kolmannen sektorin viestintä opettajille, oppilaille ja huoltajille.

Lasten ja nuorten palvelujen perustoiminnasta, kehitystyöstä, hankkeista viestiminen ja erityisesti positiivisen viestinnän lisääminen. Vaatii yhteistä asennoitumista, mutta myös yhteisen blogin tai vastaavan alustan.

Ratkaisuesitykset

Laaditaan ohjeistus henkilöstölle ja oppilaille/ nuorille some-palveluiden käytöstä . Tuodaan tietoturva, yksilönsuoja ja GDPR-lainsäädäntö ja toimintamallit tutuksi ohjeistuksen avulla henkilökunnalle.

Mahdollistetaan henkilökunnalle välineet ulkoiseen viestintään, jotka voivat samalla toimia pedagogisen dokumentoinnin välineenä.

Kaupungin kotisivuja uudistettaessa linjaukset (kotisivut, blogit, some yms.) tehdään niin, että yksiköiden on mahdollista tehdä uusia sivuja, ratkaisuja, ottaa uusia alustoja käyttöön sitä mukaa kun kehitys kehittyy. Sidotaan linjaukset toimintaperiaatteisiin.

Kehitetään yhteistä viestintäalustaa/tapahtumakalenteria ja toimintamallia, johon kaupungin yhteiset, alueelliset tapahtumat ja kaupungin ulkopuoliset palveluntarjoajat (kolmassektori ja muut oppilaitokset) voivat tuoda helposti omat tapahtumat kohderyhmän löydettäväksi. Seurataan kansallista harrastepassin kehitystyötä ja otetaan käyttöön, mikäli se vastaa paikallisia tarpeita.

Rakennetaan lasten ja nuorten palveluille yhteinen blogi tai vastaava, jonka linkitetään kaupungin kotisivuille. Tarkoituksena on yhteisesti tuoda palveluja ja kehitystyötä tutuksi ja julkiseksi. Erityisesti tavoitteena on välittää myönteistä kuvaa palveluista ja samalla markkinoida kaupunkia houkuttelevana lasten ja nuorten palvelujen paikkana. Tuotettua sisältöä on helppo tämän jälkeen jakaa eri sosiaalisen median kanavissa.

Kannustetaan käyttämään #LPRoppi- kanavatunnistetta sosiaalisessa mediassa.

Tarvitaan jatkotyöskentelyä yhdessä kaupungin viestinnän kanssa. Myös tietohallinto kehittää viestintään liittyviä asioita vuoden 2019 aikana usealla eri alueella.

10. Mittarit, arviointi, palautejärjestelmä

Tavoite

Lappeenrannan kaupungin alueella järjestettävästä koulutuksesta, osallistumisesta, tuloksista ja koulutuksen kehittämistarpeista laaditaan kaupunginvaltuustolle tilannekatsaus 2- 4 vuoden välein. Kuntalaisten kokemat täydennyskoulutustarpeet välittyvät paikallisille koulutuksenjärjestäjille ja voidaan ottaa huomioon koulutussuunnittelussa.

Nykytila

Kukin koulutuksenjärjestäjä seuraa omaa toimintaansa. Lappeenrannan kaupungin varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen tuloksista raportoidaan ensisijaisesti lasten ja nuorten lautakunnalle sekä osittain kaupunginvaltuustolle tilinpäätöksen ja puolivuotiskatsauksen yhteydessä. Kukin koulutuksenjärjestäjä selvittää itse koulutuksen tarvetta.

Kehittämiskohteet

Koulutustarpeen selvittäminen erityisesti henkilöstön täydennyskoulutuksen osalta ja välittyminen koulutuksenjärjestäjille. Koulutuksen laatua ja vaikuttavuutta koskevan tiedon kokoaminen.

Ratkaisuesitykset

Sovitaan koulutuksenjärjestäjien kesken mitkä ovat ne olennaiset tiedot, jotka on tarpeen saattaa tiedoksi vähintään kaksi kertaa valtuustokausittain kaupunginvaltuustolle ja ratkaistaan miten tieto

saadaan kerättyä helposti ja muokattua luettavaan muotoon. Keskeisimmät arviointitulokset kukin koulutuksen järjestäjä julkaisee kotisivuillaan.

11. Valmistelu

Koulutuspoliittinen ohjelman valmistelu on käynnistynyt valtuustoaloitteesta. Kaupunginvaltuusto ja lasten ja nuorten lautakunta piti huhtikuussa 2018 seminaarin, jossa hahmoteltiin niitä asioita, jotka ohjelmaan on tarpeen sisällyttää. Kaupunginhallitus, lasten ja nuorten lautakunta sekä kulttuuri- ja liikuntalautakunta nimesivät edustajansa ohjausryhmään. Ammattiopisto Sampo, Etelä-Karjalan kesäyliopisto, Etelä-Karjalan kansalaisopisto, Joutsenon opisto, Itä-Suomen koulu sekä Lappeenrannan steinerkoulu nimesivät myös edustajansa valmistelutyöhön. Varhaiskasvatuksesta, perusopetuksesta, lukiokoulutuksesta ja nuorisotoimesta sekä konsernipalveluista koottiin asiantuntijat valmistelevaan ohjelmaa. Valmisteluryhmät ovat laatineet aihealueista nykytilan kuvaukset, määritelleet kehittämiskohteet ja ratkaisuehdotukset. Vastuualuejohtajat ja toimialajohtajat ovat koonneet ja viimeistelleet esitykset edellä olevaksi koulutuspoliittiseksi ohjelmaksi, jonka ohjausryhmä on käsitellyt ja päättänyt lähettää arvioitavaksi kaupunginvaltuustolle ja lasten ja nuorten lautakunnalle sekä yleisesti kuntalaisille.

Valmisteluryhmien kokoonpanot:

1. **Toimintakulttuuri lasten ja nuorten palveluissa:** Päivi Virkki (VK), Anu Liljeström (PO ja LU), Sirpa Räikkönen (NU), Tuija Willberg
2. **Lasten ja nuorten toimintaympäristö:** Päivi Virkki (VK), Anu Liljeström (PO ja LU), Sirpa Räikkönen (NU), Tuija Willberg
3. **Palveluverkko:** Tuija Willberg
4. **Oppimisen polut Lappeenrannassa:** Johanna Wahlman (PO), Iikka Voutilainen (PO), Tuija Jaatinen (LU), Helena Mielikäinen (LU), Emilia Valkonen (EKKO), Ulla Huhtilainen (Jno-op), Mari Smolander (Kesyli)
5. **Digioppiminen:** Riikka Tidenberg (VK), Meri Tuunanen (VK), Petja Pyykkönen (PO), Heikki Laivamaa (PO), Timo Kainulainen (LU), Olli Mielonen (LU), Sami Taponen (NU)
6. **Tuen järjestäminen ja syrjäytymisen estäminen:** Mari Lähde (VK), Soili Hytti (VK), Ville Laivamaa (PO), Tomi Valkeapää (PO), Jukka Mielikäinen (PO), Jenna Ahlberg (NU), Minna Jäkkilä (NU), Riitta Autiomäki (NU), Riitta Moilanen (Sampo)
7. **Laaja-alaisen osaamisen edistäminen varhaiskasvatuksesta vanhuuteen**, seuraavat osa-alueet:
 - 7.1. - **kieliohjelma:** Petri Huovila (PO), Mari Tepponen (LU), Katri Anttila (ISK), Emilia Valkonen (EKKO), Antti Lehmusvaara (Sampo)
 - 7.2. - **maahanmuuttajien opetus:** Hanna-Maria Toivanen (PO), Katri Anttila (ISK), Juha-Pekka Ruokonen (NU), Aulikki Kuittinen (Sampo)
 - 7.3. - **tiede- ja tutkimuspainotteinen oppiminen:** Riitta Härkönen (VK), Vesa Raasumaa (PO), Mika Luukkonen (LU), Hannu Valtonen (LU)
 - 7.4. - **osallisuus ja vaikuttaminen:** Päivi Virkki (VK), Mirva Nousiainen (VK), Salla Yläanne-Korhonen (VK), Heidi Laari (PO), Antti Sirkiä (LU), Olli Mielonen (LU), Sami Taponen (NU), Kimmo Hölkki (NU)
8. **Jatko-opinnot ja nivelvaiheet:** Riitta Talka (PO), Helena Mielikäinen (LU), Minna Tarkiainen (NU), Antti Lehmusvaara (Sampo)
9. **Viestintä:** Anne Kouvo-Suutari (VK), Anu Urpalainen (PO), Olli Mielonen (LU), Kimmo Hölkki (NU) Sami Soljansaari (Kons),
10. **Mittarit:** Tuija Willberg

Ohjausryhmä: Harri Iljin, puheenjohtaja, Helena Puolakka, Timo Lampi, Eeva Arvela, Tuija Maaret Pykäläinen

